

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2015. június 30.
VI. évfolyam 6. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 2

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	2
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	2
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	2
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	4
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	5
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	6
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	15
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	15
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	15
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	16
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	18
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	19
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT.....	23
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI.....	23
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	23
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	23
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	23
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	24
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	34

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 42

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI.....	42
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI.....	42
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI.....	42
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	42
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	49
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	49
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	51
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	54

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú kérelmet.

Gazdasági ügyszak

11. Az Okresný súd Dunajská Streda (Szlovákia) által 2015. február 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-42/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [3. cikkének m) pontjával összefüggésben értelmezett] 10. cikkének (1) bekezdésében meghatározott „nyomtatott forma” és „tartós adathordozó” fogalmát, hogy azok

- nemcsak a szerződő felek által aláírt dokumentumnak az irányelv 10. cikke (2) bekezdésének a)-v) pontjában előírt elemeket (információkat) tartalmazó (fizikai) szövegét („hard copy”) foglalják magukban, hanem
- valamennyi egyéb olyan dokumentumot is, amelyre az említett szöveg hivatkozik, és amely a belső jog alapján a szerződéses megállapodás szerves részét képezi (például a hitelező által szerkesztett olyan dokumentum, amely „általános szerződési feltételeket”, „hitelfeltételeket”, „költséglistát”, „részletfizetési tervet” tartalmaz), még akkor is, ha e dokumentum önmagában nem felel meg az „írásbeli forma” követelményének a nemzeti jog alapján (például azért, mert azt a szerződő felek nem írták alá)?

2) Az első kérdésre adandó válasz fényében:

Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (1) és (2) bekezdését – annak 1. cikkével összefüggésben, amely szerint az irányelv a szóban forgó terület teljes harmonizációjára irányul –, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely

- megköveteli, hogy a 10. cikk (2) bekezdésének a)-v) pontjában előírt valamennyi szerződéses elemet egyetlen olyan dokumentum tartalmazza, amely az érintett tagállam joga alapján megfelel az „írásbeli forma” követelményének (vagyis főszabály szerint a szerződő felek által aláírt dokumentum); és
- kizárólag azért nem tulajdonít a fogyasztói hitelmegállapodásnak teljes joghatást, mert az aláírt dokumentum nem tartalmazza a fent említett elemek egy részét, abban az esetben sem, ha ezeket az elemeket (vagy azok egy részét) egy külön dokumentum tartalmazza (például a hitelező által szerkesztett olyan dokumentum, amely „általános szerződési feltételeket”, „hitelfeltételeket”, „költséglistát”, „részletfizetési tervet” tartalmaz), még akkor sem, ha: i) maga az írásbeli szerződés hivatkozik erre a dokumentumra; ii) az teljesíti a belső jog által a dokumentum szerződésbe foglalására vonatkozóan előírt feltételeket, és iii) ily módon a megkötött fogyasztói hitelmegállapodás teljes egészében teljesíti a megállapodásnak az irányelv 10. cikke (1) bekezdése szerinti „más tartós adathordozón” történő elkészítésére vonatkozó követelményeket?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének h) pontját, hogy az e rendelkezésben megkövetelt adatokat (konkrétan: a „fizetések gyakoriságát”)

- a szóban forgó konkrét szerződés feltételei között kell meghatározni (főszabály szerint az egyes részletek pontos lejárat dátumainak [év, hónap, nap] megjelölésével); vagy
- elegendő, ha a szerződés olyan, objektív módon azonosítható paraméterekre történő általános hivatkozást tartalmaz, amelyekből ezen adatok kikövetkeztethetők (például egy olyan záradékkal, hogy „a havi részleteket minden egyes naptári hónap 15. napjáig kell megfizetni”, „az első részlet a szerződés aláírásától számított egy hónapon belül esedékes, és minden további részletet az előző részlet lejártától számított egy hónapon belül kell megfizetni” vagy ehhez hasonló megfogalmazással)?

4) Amennyiben a harmadik kérdés második francia bekezdésében foglalt értelmezés a helyes értelmezés:

Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének h) pontját, hogy az e rendelkezésben előírt adatot (konkrétan: a „fizetések gyakorisága”) egy olyan külön dokumentum is tartalmazhatja, amelyre az írásbeli forma követelményét teljesítő szerződés utal (az irányelv 10. cikkének (1) bekezdése értelmében), de amelynek önmagában nem kell ezt a követelményt teljesítenie (vagyis főszabály szerint azt a szerződő feleknek nem kell aláírniuk; például lehet az a hitelező által szerkesztett olyan dokumentum, amely „általános szerződési feltételeket”, „hitelfeltételeket”, „költséglistát”, „részletfizetési tervet” tartalmaz)?

5) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének i) pontját – annak h) pontjával összefüggésben –, hogy

- nem szükséges, hogy az olyan határozott idejű hitelmegállapodás, amelyben a kölcsönadott tőke visszafizetésére/törlesztésére részletfizetés útján kerül sor, a megkötésekor tartalmazza az egyes részleteknek a kölcsönadott tőke visszafizetését, valamint a rendes kamatok és költségek megfizetését szolgáló részének pontos meghatározását (vagyis nem szükséges, hogy a részletes részletfizetési/törlesztési terv a szerződés szerves részét képezze), ezen adatok a hitelező által az adós kérésére bemutatott részletfizetési/törlesztési tervbe is belefoglalhatóak, vagy úgy, hogy
- a 10. cikk (2) bekezdésének h) pontja az adósnak további jogot biztosít arra, hogy a törlesztési táblázatról kivonatot igényeljen a hitelmegállapodás érvényességi ideje alatt egy konkrétan megjelölt napra vonatkozóan, mindazonáltal ez a jogosultság nem mentesíti a szerződő feleket azon kötelezettség alól, hogy már magában a szerződésben rögzítsék az egyes tervezett (a hitelmegállapodás alapján annak időtartama alatt megfizetendő) részleteknek a tőke, valamint a rendes kamatok és költségek törlesztésére történő bontását, a szóban forgó konkrét szerződésre szabott módon?

6) Amennyiben az ötödik kérdés első francia bekezdésében foglalt értelmezés a helyes értelmezés:

Ez a kérdés a 2008/48/EK irányelv által elérendő teljes harmonizáció körébe tartozik-e oly módon, hogy a tagállam – az irányelv 22. cikkének (1) bekezdése értelmében – nem követelheti meg, hogy a hitelmegállapodás tartalmazza az egyes részleteknek a kölcsönadott tőke visszafizetését szolgáló része, valamint a rendes kamatok és költségek megfizetését szolgáló része pontos meghatározását (vagyis, hogy a részletes részletfizetési/törlesztési terv a szerződés szerves részét képezze)?

7) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 1. cikkében foglalt rendelkezést – amely szerint az irányelv a szóban forgó terület teljes harmonizációjára irányul –, illetve a 23. cikkében foglalt rendelkezést – amely szerint a szankcióknak arányosaknak kell lenniük –, hogy az említett irányelvvel ellentétes az a nemzeti jogi rendelkezés, amelynek értelmében a hitelmegállapodásnak a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésében előírt elemei többségének hiánya azt eredményezi, hogy a nyújtott hitelt kamat- és költségmentesnek kell tekinteni, és ily módon az adós kizárólag a szerződés alapján kapott tőkét köteles a hitelező részére visszafizetni?

12. A Curtea de Apel Oradea (Románia) által 2015. február 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-74/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 93/13/EGK irányelv 2. cikkének b) pontját a „fogyasztó” fogalmának meghatározását illetően, hogy az e meghatározásba beleérti, vagy, éppen ellenkezőleg, kizárja abból azokat a természetes személyeket, akik kezesként egy kereskedelmi társaság által tevékenységének folytatása céljából megkötött hitelszerződést kiegészítő dokumentumokat és járulékos szerződéseket (kezeségvállalási szerződések, ingatlan-biztosíték tárgyában kötött szerződések) írtak alá, amennyiben e természetes személyeknek semmilyen kapcsolatuk nem áll fenn a kereskedelmi társaság tevékenységével, és szakmai tevékenységükön kívül eső célból jártak el?

2) Úgy kell-e értelmezni a 93/13/EGK irányelv 1. cikkének (1) bekezdését, hogy az irányelv alkalmazásának hatálya alá kizárólag a kereskedők és fogyasztók között áruk értékesítése vagy szolgáltatások nyújtása tárgyában megkötött szerződések tartoznak, vagy a szóban forgó irányelv hatálya alá tartoznak a valamely hitelszerződéshez – amelynek kedvezményezettje egy kereskedelmi társaság – kapcsolódó, olyan természetes személyek által megkötött járulékos szerződések (kezeségvállalás és biztosíték tárgyában kötött szerződés) is, akiknek semmilyen kapcsolatuk nincs a kereskedelmi társaság tevékenységével, és a szakmai tevékenységükön kívül eső célból jártak el?

13. A Hof van beroep te Antwerpen (Belgium) által 2015. február 25-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-92/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Összeegyeztethető-e a hajók belvízi közlekedés keretében történő bérbeadásról szóló, 1936. május 5-i belga törvény (WBB) 3. cikke a 96/75/EK irányelv 1. és 2. cikkével, ha valamely személy, aki nem belvízi hajó tulajdonosa vagy üzemeltetője, hajófuvarozóként belvízi utakon történő áru fuvarozásra vonatkozó fuvarozási szerződést köt, és nem a WBB 3. cikke értelmében vett közvetítő „hajóbérlőként” jár el?

Munkaügyi ügyszak

7. A Juzgado de lo Social no 33 de Barcelona (Spanyolország) által 2015. február 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-98/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A Bíróság 2010. június 10-i Bruno és társai ítéletéből (C-395/08) eredő ítélkezési gyakorlata alapján, a részmunkaidős foglalkoztatásról kötött keretmegállapodásról szóló 97/81/EK irányelv mellékletét képező, a részmunkaidős foglalkoztatásról kötött keretmegállapodás 4. szakasza alkalmazandó-e az olyan járulékalapú munkanélküli ellátás esetén, mint amilyen a spanyol társadalombiztosításról szóló általános törvény 210. cikke értelmében vett ellátás, amelyet teljes egészében a munkavállaló és az őt foglalkoztató vállalkozások által fizetett járulékokból finanszíroznak, valamint a munkanélkülivé válást kiváltó körülményt megelőző hat év során fennálló, azon munkavégzési időtartamok alapján állapítanak meg, amelyek után járulékot fizettek?

2) Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén, úgy kell-e értelmezni a Bíróság 2010. június 10-i Bruno és társai ítéletéből eredő ítélkezési gyakorlat alapján a keretmegállapodás 4. szakaszát, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amilyen a társadalombiztosításról szóló általános törvény 7. kiegészítő rendelkezése (1) bekezdésének 4. szakályában hivatkozott, 1985. április 2-i 625/1985 királyi rendelet (munkanélküli ellátásokról szóló rendelet) 3. cikkének (4) bekezdése, amely

– a „vertikális” részmunkaidős foglalkoztatás esetében (hetente csak három munkanap) – a munkanélküli ellátás időtartamának számítása szempontjából kizárja a nem munkavégzéssel töltött napokat annak ellenére, hogy azok után járulékot fizettek, és ebből következően csökkenti az ellátás elismert időtartamát?

3) Úgy kell-e értelmezni 79/7 irányelv 4. cikke szerinti, nemi alapon történő közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés tilalmát, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amilyen az 1985. április 2-i 625/1985 királyi rendelet (munkanélküli ellátásokról szóló rendelet) 3. cikkének (4) bekezdése, amely a „vertikális” részmunkaidős foglalkoztatás esetében (hetente csak három munkanap) a járulékfizetési napok számításából kizárja a nem munkavégzéssel töltött napokat, ebből következően csökkenti a munkanélküli ellátás időtartamát?

8. A Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Spanyolország) által 2015. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-118/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 2001/23/EK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésével, 1. cikkének b) pontjával összefüggésben, ellentétes e az e rendelkezéseket átültető spanyol szabályozás azon értelmezése, amely azon tény okán nem teszi kötelezővé a jogutódlást, hogy valamely, a közszférába tartozó vállalkozás, saját tevékenységének részét képező olyan szolgáltatás jogosultjaként, amely jelentős anyagi eszközöket igényel, és amelyet közszolgáltatási szerződés útján nyújt, és a másik szerződő felet a vállalkozás tulajdonát képező eszközök használatára kötelezi, úgy dönt, hogy nem hosszabbítja meg a közszolgáltatási szerződést és annak végrehajtását közvetlenül, saját munkavállalóival vállalja át, a másik szerződő fél munkavállalóinak igénybe vétele nélkül, oly módon, hogy a szolgáltatást továbbra is biztosítja, azonban egy másik munkáltató alkalmazásában álló, ugyanezen tevékenységet végző munkavállalókkal?

Polgári ügyszak

29. A Sađ Najwyższy (Lengyelország) által 2015. február 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-70/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 34. cikkének 2. pontját, hogy a jogorvoslat benyújtásának ott említett lehetősége mind azt az esetet magában foglalja, hogy a megfelelő jogorvoslat benyújtható a nemzeti jogban meghatározott határidőn belül, mind pedig azt az esetet, hogy az említett határidő már lejárt, de jogvesztő határidő módosítására irányuló kérelem nyújtható be, majd – miután e kérelemnek helyt adtak – a voltaképpeni jogorvoslat is benyújtható?

2) Úgy kell-e értelmezni a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 19. cikkének (4) bekezdését, hogy az kizárja a jogvesztő határidő elmulasztásának következményei alóli mentesítésre vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések alkalmazását, vagy pedig úgy, hogy az alperes választhat, hogy az említett rendelkezés alapján nyújt-e be kérelmet, vagy a nemzeti jog megfelelő jogintézményét használja-e?

30. A Tribunal Supremo (Sala de lo Civil) (Spanyolország) által 2015. február 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-99/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

1) A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkének (1) bekezdését lehet-e úgy értelmezni, hogy a szellemi tulajdonjog megsértése folytán sérelmet szenvedett fél, aki azon díjazás vagy jogdíjak összege alapján követel vagyoni kártérítést, amelyek őt megillették volna, ha az adott szellemi tulajdonjog felhasználására a jogsértő engedélyt kért volna, ezenfelül nem kérheti az okozott nem vagyoni kár megtérítését?

31. A Fővárosi Ítéltábla (Magyarország) által 2015. március 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-102/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A Tanács 2000. december 22-i 44/2001/EK rendelete 5. cikk 3. pontja szerinti jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményből fakadó igénynek minősül-e a versenyfelügyeleti eljárásban kiszabott, a más tagállami székhelyű ügyfél által befizetett bírság – részére történő, utóbb alaptalannak minősült – visszatérítéséből származó azon követelés, melyet a versenyfelügyeleti hatóság támaszt az ügyféllel szemben a visszatérítés esetére az ügyfél javára jogszabályban meghatározott, a hatóság által megfizetett kamat visszafizetése iránt?

Közigazgatási ügyszak
----

104. A Naczelny Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2015. február 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-40/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (1) 135. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy az e rendelkezés szerinti adómentesség kiterjed a jelen ügyben szereplőhöz hasonló olyan szolgáltatásokra, amelyeket harmadik személy nyújt valamely biztosítótársaság részére a biztosító nevében és javára, minek körében a harmadik személy nem áll jogviszonyban a biztosítóval?

105. A Tribunal central Administrativo Sul (Portugália) által 2015. február 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-46/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Tekintettel arra, hogy a portugál jog nem szabályozza a 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 48. cikke (2) bekezdése a) pontja ii. alpontjának második francia bekezdésében foglaltakat, közvetlenül alkalmazható-e az említett rendelkezés a portugál jogrendben oly módon, hogy az a magánszemélyek számára olyan jogot biztosít, amelyet az ajánlatkérő szervezetekkel szemben érvényesíthetnek?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2004/18/EK irányelv 48. cikke (2) bekezdése a) pontja ii. alpontjának második francia bekezdését, hogy azzal ellentétes az ajánlatkérő által megállapított olyan szabályok alkalmazása, amelyek nem teszik lehetővé a gazdasági szereplő számára, hogy a szolgáltatásnyújtások

teljesítését a saját maga által aláírt nyilatkozattal bizonyítsa, kivéve, ha lehetetlennek vagy nagyon nehéznek bizonyul a magánmegrendelő nyilatkozatának beszerzése?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2004/18/EK irányelv 48. cikke (2) bekezdése a) pontja ii. alpontjának második francia bekezdését, hogy azzal ellentétes az ajánlatkérő által megállapított olyan szabályok alkalmazása, amelyek kizárás terhe mellett előírják, hogy a magánmegrendelő nyilatkozatának tartalmaznia kell az aláírás közjegyző, ügyvéd vagy egyéb illetékes szerv által történő minősítését is?

107. Az Oberlandesgericht Celle (Németország) által 2015. február 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-51/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett „[k]özbeszerzési szerződés[nek]” tekintendő-e a két területi, illetve települési önkormányzat között létrejött olyan megállapodás, amely alapján a területi, illetve települési önkormányzatok létesítő okiratok útján jogi személyiséggel rendelkező közös társulást hoznak létre, amely ettől kezdve bizonyos, eddig a társulásban részes területi, illetve települési önkormányzatok feladatkörébe tartozó feladatokat lát el saját hatáskörben, ha e feladatátruházás az említett irányelv értelmében vett szolgáltatásokra terjed ki, és arra visszterhesen kerül sor, a társulás korábban a társulásban részes önkormányzatok feladatkörébe tartozó feladatok ellátásán túlmutató tevékenységeket folytat, és a feladatátruházás nem tartozik „a közbeszerzési szerződések azon két típusába”, amelyek, noha közjogi jogalanyok között jöttek létre, a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint (legutóbb: a Bíróság 2013. június 13-i – C-386/115 (2) – Piepenbrock-ítélete, 33. és azt követő oldalak) nem tartoznak az uniós közbeszerzési jog hatálya alá?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén: a Bíróság által valamely közjogi jogalany és valamely – az utóbbtól jogilag elkülönült – személy között létrejött közbeszerzési szerződések tekintetében kialakított, az uniós közbeszerzési jog alkalmazását kizáró elvek alapján ítélendő-e meg annak kérdése, hogy a társulás létrehozása és az arra ezzel összefüggésben történő feladatátruházás kivételesen nem tartozik-e az uniós közbeszerzési jog hatálya alá, ha az említett jogalany az utóbbi személy felett hasonló ellenőrzést gyakorol, mint a saját szervezeti egységei felett, és ezzel egyidejűleg az utóbbi személy tevékenységeinek lényegi részét azon jogi személy vagy személyek javára végzi, amely vagy amelyek irányítják (lásd ebben az értelemben többek között: a Bíróság 1999. november 18-i – C-107/98 (3) – Teckal-ítélete, EBHT 1999, I-8121, 50. pont), vagy ezzel szemben azon elveket kell alkalmazni, amelyeket a Bíróság olyan megállapodások tekintetében alakított ki, amelyek a közjogi jogalanyok között olyan együttműködést hoznak létre, amelynek célja az utóbbiak közös közszolgáltatási feladata végrehajtásának biztosítása (ezzel kapcsolatban: a Bíróság 2012. december 19-i – C-159/11 (4) – Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce és társai ítélete, 34. és azt követő pont)?

108. A Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Németország) által 2015. február 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-58/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Lehetővé teszi-e a 2004. április 29-i 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 27. cikke (3) bekezdésének második mondata a 2007. évi átmeneti időszakra költségeket fedező húshigiéniai díjak beszedését a régi jog (a 96/43/EK irányelvvel módosított 85/73/EGK irányelv) alapján?

109. A Tribunale Amministrativo per la Sardegna (Olaszország) által 2015. február 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-67/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e a letelepedés szabadságának, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és a verseny védelmének az EUMSZ 49., 56. és 106. cikkben meghatározott elvével az a nemzeti szabályozás, amely a későbbi jogalkotói tevékenység következményeként, gazdasági jelentőséggel bíró, a köztulajdonban lévő tengerparti vagyontárgyakra vonatkozó koncesszió lejáta határidejének ismételt meghosszabbításáról rendelkezik?

2) Ellentétes-e a 2006/123/EK irányelv 12. cikkével a 2010. február 26-i 25. sz. törvénnyel törvénnyé alakított, többször módosított és kiegészített 2009. december 30-i 194. sz. decreto-legge 1. cikkének (18) bekezdéséhez hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely lehetővé teszi a köztulajdonban lévő tengerparti területek meglévő, turisztikai rekreációs célú koncesszióinak 2015. december 31-ig, illetve a 2012. október 18-i 179. sz. decreto-legge – a fent említett decreto-legge törvénnyé való alakításáról szóló, 2012. december 17-i 221. sz. törvény 1. cikkének (1) bekezdésével beillesztett – 34k. cikke értelmében 2020. december 31-ig történő automatikus meghosszabbítását?

110. A Grondwettelijk Hof (Belgium) által 2015. február 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-68/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 49. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint

a) a más tagállambeli székhellyel és belgiumi állandó telephellyel rendelkező társaságok adókötelezettség alá tartoznak, ha a társaság végleges adóköteles eredményébe be nem számított nyereségek felosztását határozzák el, függetlenül attól, hogy az anyavállalat kapott-e nyereséget a belgiumi állandó telephelytől, míg a más tagállambeli székhellyel és belga leányvállalattal rendelkező társaságok nem tartoznak ilyen adókötelezettség alá, ha a társaság végleges adóköteles eredményébe be nem számított nyereségek felosztását határozzák el, függetlenül attól, hogy a leányvállalat fizetett-e osztalékot vagy sem;

b) a más tagállambeli székhellyel és belgiumi állandó telephellyel rendelkező társaságok a teljes belgiumi nyereség céltartalékba helyezése esetén adókötelezettség alá tartoznak, ha a társaság végleges adóköteles eredményébe be nem számított nyereségek felosztását határozzák el, míg a belga társaságok a teljes nyereség céltartalékba helyezése esetén nem tartoznak ilyen adókötelezettség alá?

2) Úgy kell-e értelmezni a különböző tagállamok anya- és leányvállalatai esetében alkalmazandó adóztatás közös rendszeréről szóló, 2011. november 30-i 2011/96/EU tanácsi irányelv (1) 5. cikkének (1) bekezdését, hogy forrásadóról van szó akkor, ha valamely nemzeti jogi rendelkezés azt írja elő, hogy abban az esetben, ha a leányvállalat felosztott nyereséget juttat az anyavállalat számára, adókötelezettség áll fenn, mert ugyanabban az adózási időszakban osztalékfizetésre is sor kerül, és az adóköteles eredményt teljes egészében vagy részben csökkentik is a kockázati tőkéhez kapcsolódó levonással és/vagy az elhatárolt adóvesztéssel, míg a nyereség nem lenne adóztatható a nemzeti jogszabályok alapján, ha a leányvállalatnál maradt volna, és azt nem osztották volna fel az anyavállalat számára?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2011/96 irányelv 4. cikkének (3) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely adót vet ki az osztalékfizetésre, ha e szabályozás eredményeként a társaság adót köteles fizetni az osztalék azon része után, amely meghaladja az irányelv említett 4. cikkének (3) bekezdésében rögzített küszöböt, ha a társaság a kapott osztalékot nem abban az évben

fizeti ki, amelyben azt kapta, hanem később, miközben nem ez a helyzet akkor, ha ugyanez a társaság újból kifizeti az osztalékot abban az évben, amelyben azt kapja?

111. A High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) (Egyesült Királyság) által 2015. február 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-72/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A feltett kérdések a 2014/659/KKBP tanácsi határozattal és a 2014/872/KKBP tanácsi határozattal módosított 2014/512/KKBP tanácsi határozatra (a kérdésekben együttesen: határozat), valamint a 960/2014/EU tanácsi rendelettel és az 1290/2014/EU tanácsi rendelettel módosított, 833/2014/EU tanácsi rendeletre (a kérdésekben együttesen: uniós rendelet) vonatkoznak. A kérdések a következők:

1) Különösen az EUMSZ 19. cikk (1) bekezdésére, az EUMSZ 24. cikkre, az EUMSZ 40. cikkre, a[z] [Európai Unió Alapjogi Chartája] 47. cikkére, valamint az EUMSZ 275. cikk második bekezdésére tekintettel, rendelkezik-e a Bíróság hatáskörrel arra, hogy előzetes döntést hozzon az EUMSZ 267. cikk alapján a határozat 1. cikke (2) bekezdése b)–d) pontjának, 1. cikke (3) bekezdésének, 4., 4a. és 7. cikkének, valamint III. mellékletének érvényességét illetően?

2) a) Érvénytelenek-e az uniós rendelet és – amennyiben a Bíróság rendelkezik hatáskörrel – a határozat következő rendelkezései (a továbbiakban: releváns intézkedések):

i. a határozat 4. és 4a. cikke;

ii. az uniós rendelet 3. és 3a. cikke, 4. cikkének (3) és (4) bekezdése, valamint II. melléklete; (a továbbiakban együttesen: olajágazati rendelkezések);

iii. a határozat 1. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontja, 1. cikkének (3) bekezdése, valamint III. melléklete;

iv. az uniós rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontja, 5. cikkének (3) bekezdése, valamint VI. melléklete; (a továbbiakban együttesen: értékpapírokra és kölcsönzésre vonatkozó rendelkezések);

v. a határozat 7. cikke; valamint

vi. az uniós rendelet 11. cikke.

2) b) Amennyiben a releváns intézkedések érvényesek, ellentétes-e a jogbiztonság elvével és a nulla poena sine lege certa elvvel, ha valamely tagállam az uniós rendelet 8. cikke alapján büntetőjogi szankciókat vezet be, mielőtt a Bíróság kellőképpen pontosította volna az adott bűncselekmény hatályát?

3) Amennyiben a 2. kérdés a) pontjában említett releváns tilalmak vagy korlátozások érvényesek:

a) Az uniós rendelet 4. cikkének (3) bekezdésében szereplő „pénzügyi támogatás” fogalma magában foglalja-e valamely bank vagy egyéb pénzügyi intézmény részéről pénzforgalmi művelet végrehajtását?

b) Az uniós rendelet 5. cikke értelmében tilos-e a VI. mellékletben felsorolt szervezetek valamelyikével létrejött letéti megállapodás alapján 2014. szeptember 12-én vagy azt követően kibocsátott globális letéti igazolások (a továbbiakban: GDR-ek) kibocsátása vagy egyéb kezelése, e szervezetek valamelyikének olyan részvényei vonatkozásában, amelyeket 2014. szeptember 12. előtt bocsátottak ki?

c) Amennyiben a Bíróság úgy véli, hogy vannak olyan nem egyértelmű pontok, amelyek a Bíróság további iránymutatásával tisztázhatók, mi a határozat 4. cikkében és az uniós rendelet 3. és 3a. cikkében szereplő „pala” és a „150 m-t meghaladó tengermélység” fogalmak helyes értelmezése? Különösen, amennyiben a Bíróság szükségesnek és megfelelőnek tartja, tudná-e földtanilag értelmezni a „palának” a rendelet végrehajtása során alkalmazandó fogalmát, és tudná-e tisztázni, hogy a „150 m-t meghaladó tengermélységet” a fúrás pontjától vagy máshonnan kell-e mérni?

112. A Curtea de Apel Oradea (Románia) által 2015. február 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-73/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 110. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam olyan „környezetvédelmi bélyegilletéknek” nevezett adót vezet be, mint a 9/2013. sz. OUG-ban [Ordonanța de urgență a Guvernului (sürgősségi kormányrendelet)] szabályozott adó, amely valamely más tagállamból származó használt gépjárművek nyilvántartásba vételekor vagy a belföldi piacon vásárolt gépjárművek tulajdonjoga átruházásakor alkalmazandó, de amelynek megfizetése alól mentesülnek azok a belföldi piacon vásárolt gépjárművek, amelyek esetében hasonló, uniós jogba ütköző adó megfizetésére került sor, amelyet nem térítettek vissza?

113. A Grondwettelijk Hof (Belgium) által 2015. február 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-76/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a betétbiztosítási rendszerekről szóló, 1994. május 30-i 94/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. és 3. cikkét – adott esetben az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. és 21. cikkével és az egyenlő bánásmód általános elvével összefüggésben –, hogy

a) azok azt a kötelezettséget róják a tagállamokra, hogy a betétekkel azonos módon biztosítsák a pénzügyi szektorban tevékenykedő, engedéllyel rendelkező szövetkezetekben fennálló részjegyeket?

b) azokkal ellentétes, ha valamely tagállam a részben a hivatkozott irányelvben említett betétek biztosításával megbízott szervezetnek azt az utasítást adja, hogy a pénzügyi szektorban tevékenykedő, engedéllyel rendelkező szövetkezet természetes személy részjegy-tulajdonosainak részjegyei esetében ugyancsak 100.000 euró összegig biztosítsa azok értékét?

2) Összeegyeztethető-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 296. cikkével az Európai Bizottságnak „a Belgium által végrehajtott SA.33927 (12/C) (korábbi 11/NN) számú állami támogatásról – A pénzügyi szövetkezetekben tagsággal rendelkező természetes személyek részjegyeit védő garanciarendszer[ről]” szóló, 2014. július 3-i határozata annyiban, amennyiben új jogellenes állami támogatásnak minősíti a tárgyát képező garanciarendszert?

3) A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkét, hogy a pénzügyi szektorban tevékenykedő, engedéllyel rendelkező szövetkezetek természetes személy részjegy-tulajdonosai számára biztosított állami garanciarendszer olyan, a Belga Nemzeti Bank jogállásának meghatározásáról szóló, 1998. február 22-i törvény 36/24. cikke 1. § -a (1) bekezdésének 3. pontja értelmében vett új állami támogatás, amelyről értesíteni kell az Európai Bizottságot?

4) A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén összeegyeztethető-e az Európai Bizottság említett határozata az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdésével annak olyan értelmezése mellett, hogy az abból indul ki, hogy a kérdéses állami támogatást 2011. március 3-a vagy 2011. április 1-je előtt vagy e két nap valamelyikén hajtották végre, vagy fordítva, annak olyan értelmezése mellett, hogy az abból indul ki, hogy az említett állami támogatást későbbi időpontban hajtották végre?

5) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdését, hogy az megtiltja a tagállamok számára a Belga Nemzeti Bank jogállásának meghatározásáról szóló, 1998. február 22-i törvény 36/24. cikke [1. § -a] (1) bekezdésének 3. pontjában szereplőhöz hasonló intézkedés elfogadását akkor, ha ezen intézkedés állami támogatást hajt végre, vagy olyan állami támogatást képez, amelyet már végrehajtottak, és erről az állami támogatásról még nem értesítették az Európai Bizottságot?

6) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unó működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdését, hogy az megtiltja a tagállamok számára a Belga Nemzeti Bank jogállásának meghatározásáról szóló, 1998. február 22-i törvény 36/24. cikke [1. § -a] (1) bekezdésének 3. pontjában szereplőhöz hasonló intézkedés Bizottságnak való előzetes bejelentés nélküli elfogadását akkor, ha ezen intézkedés olyan állami támogatást képez, amelyet még nem hajtottak végre?

114. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2015. február 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-84/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a KN 8517, 8518, 8519 és 8527 vámtarifaszámot, hogy a jelen ítélet értelmében vett termék (a Zoneplayer), amely digitális információkat vesz, és tárolás nélkül („streaming”) öt (beépített) hangszóró útján hangok formájában erősítve játssza le és/vagy a helyi hálózat más készülékeihez továbbítja azokat, alkalmasint besorolható az említett vámtarifaszámok közül egy vagy több alá, és amennyiben igen, melyik, illetve melyek alá? Vagy úgy kell-e értelmezni a KN 8543 vámtarifaszámot, hogy a Zoneplayerhez hasonló készüléket egyedi feladatokat ellátó elektromos készülékként e vámtarifaszám alá kell besorolni?

115. Az Oberlandesgericht Düsseldorf (Németország) által 2015. február 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-78/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A kopolimerekből és vízből (hidrogél) álló, dioptria nélküli színes mintás kontaktlencsék az 1223/2009/EK rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett olyan „kozmetikai terméknek” („anyag” és/vagy „keverék”) minősülnek-e, amely e rendelkezés értelmében azt a célt szolgálja, hogy az emberi test külső részeivel érintkezésbe kerüljön?

2) Az 1223/2009/EK rendelet hatálya kiterjed-e arra is, ha valamely terméket, amely nem tesz eleget az 1223/2009/EK rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt feltételeknek, fő rendeltetésére tekintettel a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó kozmetikai terméknek tekint, például amiatt is, hogy a csomagoláson olyan megjegyzések szerepelnek, mint a „Cosmetic eye accessories are governed by the EU Cosmetics Directive” vagy a „Colour eye accessories are governed by the EU Cosmetics Directive”?

116. A Finanzgericht Baden Württemberg (Németország) által 2015. február 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-80/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 2003. december 18-i 2286/2003/EK bizottsági rendelettel módosított 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet 555. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy szállítóeszköz kereskedelmi célú felhasználásának tekintendők azok a díjazás ellenében történő helikopteres gyakorlórepülések is, amelyek során egy pilótanövendék és egy repülésoktató tartózkodik a helikopterben?

117. A Gerechtshof Amsterdam (Hollandia) által 2015. február 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-91/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Érvényes-e az egyes áruk Kombinált Nomenklatúra szerinti besorolásáról szóló, 2009. november 3-i 1051/2009/EK bizottsági rendelet?

118. A Tribunal de grande instance de Nanterre (Franciaország) által 2015. február 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-96/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 2001. június 19-i 1260/2001/[EK] tanácsi rendelet 15. cikkének (2) és (8) bekezdését e rendelet (9) és (11) preambulumbekzdésének, a Zuckerfabrik Jülich I és II ítéletnek, valamint a közösségi jog jogalap nélküli gazdagodás tilalmára, az arányosságra és a vállalkozás szabadságára vonatkozó általános elveinek fényében vizsgálva úgy kell-e értelmezni, hogy egy cukortermelő megalapozottan igényelheti az olyan kvóta alá eső cukormennyiségeknek megfelelően megfizetett termelési illetékek visszatérítését, amelyek 2006. június 30-án még raktározás alatt álltak, mivel a termelési illetékek rendszerét ezen időpontot követően a 2006. február 20-i 318/2006/[EK] tanácsi rendelet nem újította meg?

2) a) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén, a gyártók részére visszatérítendő illetékösszegeknek kizárólag a 2006. június 30-án raktárban lévő cukor mennyiségén kell-e alapulniuk?

b) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett előző kérdésre adandó nemleges válasz esetén, az illetékek visszatérítésének alapját képező cukormennyiséget a közösségi cukorkészlet 2001. július 1. és 2006. június 30. közötti változásai alapján kell-e megállapítani?

3) A visszatérítendő illeték számítása érvényesen alapulhat-e az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre adandó válaszban megállapított cukorkészlet mennyiségének és a 2001–2006 közötti időszakra vonatkozó közös piacszervezés során megállapított „átlagos veszteségek” súlyozott átlagának szorzatán, vagy azt eltérő módon kell kiszámítani, és ha igen, miként?

4) Az előző kérdésekre adandó igenlő válasz esetén, érvénytelen-e a cukorágazatban termelési illetékként fizetendő összegeknek a 2005/2006-os gazdasági évre történő megállapításáról szóló, 2007. február 19-i 164/2007/[EK] rendelet (3)?

119. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2015. február 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-97/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a KN 84. árucsoportjához fűzött 5. megjegyzés C) pontjának utolsó bekezdését – adott esetben az Information Technology Agreement A. és B. mellékletére figyelemmel – , hogy a jelen ítéletben ismertetett screenplay-ekhez hasonló készülékeket „mrevlemezes meghajtóként” a KN 8471 70 50 vámtarifaszám alá kell besorolni annak ellenére, hogy olyan jellemzőkkel és tulajdonságokkal rendelkeznek, amelyek alkalmassá teszik azokat a merevlemezen tárolt multimédiaifájlok televíziókészüléken vagy videomonitronon történő lejátszására e fájlok analóg jelekké történő átalakítása után?

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: úgy kell-e értelmezni a KN 8521 vámtarifaszámot, hogy a screenplay-ekhez hasonló készülékeket akkor is az említett vámtarifaszám alá kell besorolni, ha a videolejátszó funkció nem azok egyetlen, de főfunkcióját képezi?

120. Az Østre Landsret (Dánia) által 2015. március 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-112/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: dán

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről szóló, 2004. április 29-i 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet VI. mellékletének 1. és 2. pontjával összefüggésben értelmezett 27. cikke (4) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállamok az élelmiszeripari létesítményekre kivetett illetékek megállapítása során nem számíthatják be azon közalkalmazottak fizetésével és képzésével kapcsolatban felmerülő kiadásokat, akiket az emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termékek hatósági ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó különleges szabályok megállapításáról szóló, 2004. április 29-i 854/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében vett „hatósági segédszemélyzet” tekintetében meghatározott követelményeknek megfelelő képzés elvégzése érdekében alkalmaznak, akik azonban a képzésre való felvételüket megelőzően vagy a képzésük során nem végeznek húsvizsgálatot?

121. A Cour d'appel de Pau (Franciaország) által 2015. március 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-114/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az olyan nemzeti szabályozás, amely az állatgyógyászati készítmények párhuzamos importjához való hozzáférést kizárólag a 2001/82/EK irányelv 65. cikkében előírt engedéllyel rendelkező nagykereskedők számára tartja fenn, ezáltal kizárva a kiskereskedelemre jogosultakat és az állattenyésztőket, megfelel-e az EUMSZ 34–EUMSZ 36. cikk rendelkezéseinek?

2) A 2001/82/EK irányelv 65. cikke és a 2006/123/EK „szolgáltatási” irányelv (2) 16. cikke rendelkezéseinek eredményeként a tagállam megalapozottan jár-e el, amennyiben nem ismeri el a más tagállamok illetékes hatóságai által saját állampolgáraik részére az állatgyógyászati készítmények nagykereskedelme vonatkozásában kiadott engedélyeket, és azt írja elő, hogy ezek emellett rendelkezzenek a saját illetékes nemzeti hatóságai által kiállított nagykereskedelmi engedéllyel, ahhoz, hogy e tagállamban kérhessék és felhasználhassák az állatgyógyászati készítmények párhuzamos importjára vonatkozó engedélyeket?

3) Az olyan nemzeti szabályozás, amely az állatgyógyászati készítmények párhuzamos importőreit olyan felhasználási engedély jogosultjaihoz tekinti hasonlóknak, amelyet az állatgyógyászati készítmények közösségi kódexéről szóló módosított 2001/82/EK irányelv nem ír elő, és ebből következően arra kötelezi őket, hogy rendelkezzenek telephellyel az érintett tagállam területén, valamint végezzék el az említett irányelv 72–79. cikkében előírt farmakovigilanciai tevékenységeket, megfelel-e az EUMSZ 34., EUMSZ 36. és EUMSZ 56. cikknek, illetve a 2006/123/EK „szolgáltatási” irányelv 16. cikkének?

122. A Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Egyesült Királyság) által 2015. március 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-115/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Valamely harmadik tagállam állampolgárának, aki egy uniós polgár volt házastársa, tudnia kell-e bizonyítani, hogy korábbi házastársa a válásuk idején élt a Szerződésből eredő jogaival a fogadó

tagállamban, ahhoz, hogy a 2004/38/EK irányelv (1) 13. cikkének (2) bekezdése szerinti tartózkodási jogát megtartsa?

2) Valamely uniós polgárnak uniós jog biztosította joga van-e ahhoz, hogy egy fogadó tagállamban tartózkodjon az EUMSZ 20. és az EUMSZ 21. cikk szerint, akkor, ha az uniós polgár az EU-ban egyedül az állampolgársága szerinti államban tartózkodhat, ám valamely illetékes bíróság megállapítja azt a tényt, hogy amennyiben az uniós polgárt kitoloncolják a fogadó tagállamból az állampolgársága szerinti tagállamba, ez sértené az EJEE 8. cikkét, vagy pedig az EU Alapjogi Chartájának 7. cikkét?

3) Amennyiben a (fenti) (2.) kérdésben szereplő uniós polgár egy gyermek, ennek a gyermeknek a kizárólagos felügyeletét ellátó szülő származtatott tartózkodási jogot élvez-e a fogadó tagállamban, ha a szülőnek a fogadó tagállamból való kitoloncolása esetén a gyermeknek vele kellene tartania?

4) Valamely gyermeknek joga van-e a fogadó tagállamban tartózkodnia az 1612/68/EGK rendelet (2) 12. cikke (jelenleg a 492/2011/EU rendelet (3) 10. cikke) értelmében, amennyiben a gyermek azon szülője, aki uniós polgár és a fogadó tagállamban dolgozott, már nem tartózkodik a fogadó tagállamban, mire a gyermek a szóban forgó államban az iskolai tanulmányait megkezdi.

123. A Korkein hallinto-oikeus (Finnország) által 2015. március 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-122/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: finn

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a 2000/78/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját, hogy az uniós jog hatálya alá tartozik a jövedelemadóról szóló törvény (Tuloverolaki) 124. § -ának (1) és (4) bekezdése szerinti, a nyugdíjakat terhelő kiegészítő adóra vonatkozó rendelkezésekhez hasonló nemzeti szabályozás, és a jelen ügyre ezért alkalmazandó, a kor alapján történő megkülönböztetésnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkének (1) bekezdése értelmében vett tilalma?

A Korkein hallinto-oikeus csak arra az esetre teszi fel a második és a harmadik kérdést, ha a Bíróság azt a választ adja az első kérdésre, hogy a jelen ügy az uniós jog hatálya alá tartozik.

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: úgy kell-e értelmezni a 2000/78 irányelv 2. cikkének (1) bekezdését és 2. cikke (2) bekezdésének a), illetve b) pontját, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes a jövedelemadóról szóló törvény nyugdíjakat terhelő kiegészítő adóra vonatkozó 124. § -ának (1) és (4) bekezdéséhez hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a természetes személyeknek a legalább közvetett módon a személyek életkorához kötődő nyugdíját bizonyos helyzetekben magasabb jövedelemadó terheli, mint a keresőtevékenységből származó, hasonlóan magas jövedelmet?

3) Amennyiben a 2000/78/EK irányelvnek és az Európai Unió Alapjogi Chartájának említett rendelkezéseivel ellentétes a nyugdíjakat terhelő kiegészítő adóhoz hasonló nemzeti szabályozás, úgy a jelen ügyben meg kell még vizsgálni, hogy úgy kell-e értelmezni az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, hogy a nyugdíjakat terhelő kiegészítő adóhoz hasonló nemzeti szabályozás mindamellett az említett rendelkezés értelmében véve jogszerű céllal, különösen jogszerű foglalkoztatáspolitikai, munkaerő-piaci vagy szakképzési céllal objektív és ésszerű módon igazolhatónak tekinthető, mivel a nyugdíjakat terhelő kiegészítő adó célja, amint az a jövedelemadóról szóló törvény előkészítő anyagaiból kiderül, hogy adóbevételt keletkeztessen a teljesítőképes nyugdíjjogosultak után, hogy csökkentse a nyugdíjak és a keresőtevékenységből származó jövedelmek adóterhe közötti különbséget, és hogy arra ösztönözze az idősebb embereket, hogy tovább maradjanak aktívak a munka világában?

124. Az Administratíven sad Sofia-grad (Bulgária) által 2015. március 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-129/15. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének (9) bekezdését, hogy valamely intézmény/kereskedelmi társaság „közjogi intézménynek” minősül pusztán azért, mert tevékenységéből származó előző évi bevételének több mint 30 %-a olyan, a Natsionalna zdravnoosiguritelna kasa (nemzeti egészségbiztosítási pénztár) által fizetett orvosi tevékenységekből származik, amelyek elvégzésére más egészségügyi intézményekkel folytatott hatékony verseny keretében került sor?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2004/18 irányelv 1. cikkének (9) bekezdését, hogy az orvosi szolgáltatásokat hatékony verseny keretében nyújtó, nyereségszerzési célra létrejött, magántulajdonban lévő kereskedelmi társaságok „közérdekű célra létrejött” társaságoknak tekinthetők?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2004/18 irányelv 1. cikkének (9) bekezdését, hogy azzal ellentétes a közbeszerzésről szóló törvény (Zakon za obshtestvenite porachki) kiegészítő rendelkezései (Dopalnitelni razporedbi) 1. § -ának 21. pontja, amelynek értelmében valamely intézmény már akkor közjogi intézménynek tekinthető, ha az irányelvben rögzített együttes feltételeknek megfelelő feltételek egyike fennáll?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú határozatot.

Gazdasági ügyszak

21. A Bíróság elnökének 2015. január 14-i végzése (az Amtsgericht Rüsselsheim [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-412/14. sz. ügy)¹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

22. A Bíróság (hatodik tanács) 2015. március 19-i ítélete (a Fővárosi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – OTP Bank Nyrt. kontra Magyar Állam, Magyar Államkincstár (C-672/13. sz. ügy)

A Magyar Állam által a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet 25. § -ának (1) és (2) bekezdése értelmében biztosított, kizárólag a hitelintézeteket megillető állami garanciavállalás első megközelítésben az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” minősül. Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy közelebbről megvizsgálja az ilyen garanciavállalás szelektív jellegét, eldöntve többek között, hogy e garanciavállalás e rendelet azon módosítását követően, amelyre

¹ A kérdést l.: Hírlevél VI. évf. 1. szám, Gazdasági ügyszak 1. szám alatt.

állítólagosan 2008-ban került sor, a hitelintézeteken kívül más gazdasági szereplőknek is biztosítható-e, igenlő válasz esetén pedig e körülmény megkérdőjelezheti-e az említett garanciavállalás szelektív jellegét.

Feltételezve, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az alapügyben vizsgált állami garanciavállalást az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” minősíti, az ilyen garanciavállalást új támogatásnak kell tekinteni, és az ennek következtében az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése alapján az Európai Bizottságnak történő előzetes bejelentési kötelezettség alá tartozik. A kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni, hogy az érintett tagállam eleget tett-e ezen kötelezettségnek, ha pedig nem tett eleget, e garanciavállalást jogellenesnek nyilvánítani.

Az alapügyben vizsgálthoz hasonló, az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének figyelmen kívül hagyásával nyújtott, következképpen pedig jogellenes állami garanciavállalás kedvezményezettjeit az uniós jog alapján nem illeti meg jogorvoslat.

Munkaügyi ügyszak

26. A Bíróság elnökének 2015. január 23-i végzése (a Tribunal d’instance de Dieppe [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Facet SA kontra Jean Henri (C-225/14. sz. ügy)²

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

27. A Bíróság elnökének 2015. január 27-i végzése (a Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-56/14. sz. ügy)

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

28. A Bíróság (hatodik tanács) 2015. január 28-i végzése (a Juzgado Mercantil de Barcelona [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Gimnasio Deportivo San Andrés SL, felszámolás alatt, által kezdeményezett eljárás (C-688/13. sz. ügy)³

A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy:

– *abban az esetben, ha valamely vállalkozás átruházásának keretében az átadó fizetéseképtelenségi eljárás alatt áll, amely az illetékes hatóság felügyelete alatt zajlik, és az érintett tagállam úgy döntött, hogy alkalmazza ezen irányelv 5. cikkének (2) bekezdését, ezzel az irányelvvel nem ellentétes, hogy ez a tagállam előírja vagy lehetővé teszi, hogy az átruházás vagy a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában az átadó munkaszerződésekből vagy munkaviszonyokból eredő terhei – az átadóra a jogszabályban előírt szociális biztonsági rendszer alapján háruló terheket is beleértve – ne szálljanak át a kedvezményezettre, feltéve hogy ez az eljárás a munkavállalók számára a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1980. október 20-i 80/987/EGK tanácsi irányelvvel bevezetett eljárással legalább azonos szintű védelmet biztosít, ez a tagállam mindazonáltal előírhatja, hogy az ilyen terheket még az átadó fizetéseképtelensége esetén is a kedvezményezettnek kell viselnie;*

² A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 8. szám, Munkaügyi ügyszak 27. szám alatt.

³ A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 4. szám, Munkaügyi ügyszak 13. szám alatt.

– az irányelv 3. cikke (4) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezésekre figyelemmel az említett irányelv nem ír elő kötelezettségeket az átadónak az átruházás időpontja előtt megszűnt munkaszerződésekből és munkaviszonyokból eredő terheire vonatkozóan, azonban nem tiltja meg az ilyen terhek kedvezményezettre történő átruházását lehetővé tévő tagállami szabályozást.

29. A Bíróság (negyedik tanács) 2015. március 11-i ítélete (a Bundesarbeitsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Europäische Schule München kontra Silvana Oberto (C-464/13. sz. ügy), Barbara O'Leary (C-465/13. sz. ügy)⁴

1) Az Európai Iskolák alapszabályát megállapító, a tagállamok és az Európai Községek között 1994. június 21-én Luxemburgban kötött egyezmény 27. cikke (2) bekezdése első albekezdésének első mondatát úgy kell értelmezni, hogy a valamely Európai Iskola által alkalmazott szerződéses tanárok, akiket nem a tagállamok rendeltek ki, az e rendelkezés hatálya alá tartozó személyek közé tartoznak, ellentétben az igazgatási és a kisegítő személyzet tagjaival, akik ki vannak e rendelkezés alól vonva.

2) Az Európai Iskolák alapszabályát megállapító egyezmény 27. cikke (2) bekezdése első albekezdésének első mondatát úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy az Iskola és a szerződéses tanár közötti munkaszerződésben szereplő, a munkaviszony időtartamának korlátozásáról való megállapodást úgy tekintik, mint amely a szerződéses tanár tekintetében sérelmet okozó aktusnak minősül.

3) Az Európai Iskolák alapszabályát megállapító egyezmény 27. cikke (2) bekezdése első albekezdésének első mondatát úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az, hogy valamely Európai Iskolának az egyezményben ráruházott hatáskörében eljáró vezető tanára által hozott aktus főszabály szerint e rendelkezés hatálya alá tartozik. Az Európai Iskolák 1994. szeptember 1-je és 2011. augusztus 31-e között alkalmazott szerződéses tanárai személyzeti szabályzatának 1.3., 3.2. és 3.4. pontját úgy kell értelmezni, hogy valamely szerződéses tanár és e vezető tanár közötti munkaszerződésben szereplő, a munkaviszony időtartamának korlátozásáról való megállapodás jogszerűségéről szóló jogvita az Európai Iskolák felülbírálati bizottságának kizárólagos hatáskörébe tartozik.

30. A Bíróság (nagytanács) 2015. március 17-i ítélete (a Työtuomioistuim [Finnország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry kontra Öljytuote ry, Shell Aviation Finland Oy (C-533/13. sz. ügy)⁵

A munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről szóló, 2008. november 19-i 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:

- e rendelkezés kizárólag a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságainak szól, felülvizsgálati kötelezettséget írva elő számukra annak érdekében, hogy megbizonyosodjanak a kölcsönzött munkavállalók igénybevételére vonatkozó esetleges korlátozások és tilalmak igazolt jellegéről, és ebből következően
- nem írja elő a nemzeti bíróságok számára azon kötelezettséget, hogy ne alkalmazzanak a kölcsönzött munkavállalók igénybevételére vonatkozó korlátozást vagy tilalmat tartalmazó egyetlen olyan nemzeti rendelkezést sem, amelyet nem igazol az említett 4. cikk (1) bekezdése értelmében vett általános érdek.

4 A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 12. szám, Munkaügyi ügyszak 61. szám alatt.

5 A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 12. szám, Munkaügyi ügyszak 62. szám alatt.

31. A Bíróság (ötödik tanács) 2015. március 19-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – L. Kik kontra Staatssecretaris van Financiën (C-266/13. sz. ügy)⁶

1) Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett és az 1999. február 8-i 307/1999/EK tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendeletet úgy kell értelmezni, hogy a 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett és a 307/1999 rendelettel módosított 1408/71 rendelet személyi hatálya alá tartozik az olyan munkavállaló, aki, mint L. Kik, valamely tagállam harmadik állam lobogója alatt közlekedő csőfektető hajó fedélzetén munkavállalóként alkalmazott állampolgára, aki az állampolgársága szerinti tagállamban – ahol jövedelmei adókötelesek – rendelkezik lakóhellyel, és a világ különböző pontjain, többek között a kontinentális talapzat bizonyos tagállamok mentén húzódó részeinek magasságában hajózik, akit korábban a lakóhelye szerinti tagállamban székhellyel rendelkező vállalkozás foglalkoztatott, munkáltatót vált, és őt immár egy Svájcban székhellyel rendelkező vállalkozás foglalkoztatja, miközben továbbra is ugyanazon tagállamban rendelkezik lakóhellyel és ugyanazon hajón dolgozik.

2) Az alkalmazandó nemzeti jogszabályok meghatározását szabályozó, a 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett és a 307/1999 rendelettel módosított 1408/71 rendelet II. címében szereplő rendelkezéseket úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállam vagy az – e rendelet alkalmazásának céljából tagállamnak tekintendő – Svájci Államszövetség állampolgára, aki az Unió területén kívül, harmadik állam lobogója alatt közlekedő hajó fedélzetén végez tevékenységet munkavállalóként, ideértve a valamely tagállam kontinentális talapzatán való munkavégzést is, de egy, a Svájci Államszövetség területén székhellyel rendelkező vállalkozás foglalkoztatja, a munkáltatójának székhelye szerinti állam jogszabályainak hatálya alá tartozik. Mindenesetre olyan körülmények között, mint az alapügy körülményei, abban az esetben, ha az említett rendelettel összhangban e jogszabályok alkalmazása önkéntes biztosítási rendszerben való biztosítást eredményez, vagy egyetlen szociális biztonsági rendszerben való biztosítást sem eredményez, ezen állampolgár a lakóhelye szerinti tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik.

32. A Bíróság (első tanács) 2015. március 26-i ítélete (a Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Gérard Fenoll kontra Centre d'aide par le travail „La Jouvène”, Association de parents et d'amis de personnes handicapées mentales (APEI) d'Avignon (C-316/13. sz. ügy)⁷

A „munkavállalónak” a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikke, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 31. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalmát úgy kell értelmezni, hogy abba beletartozhat az alapügyben szereplőhöz hasonló munkaterápiás központba felvett személy.

Polgári ügyszak

26. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2015. március 12-i ítélete (a High Court of Justice [Chancery Division] [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Actavis Group PTC EHF, Actavis UK Ltd kontra Boehringer Ingelheim Pharma GmbH & Co. KG (C-577/13. sz. ügy)⁸

A gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló, 2009. május 6-i 469/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének a) és c) pontját úgy kell értelmezni, hogy ha valamely

⁶ A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 8. szám, Munkaügyi ügyszak 38. szám alatt.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 8. szám, Munkaügyi ügyszak 41. szám alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 3. szám, Polgári ügyszak 14. szám alatt.

alapszabadalom olyan igénypontot foglal magában, amely a találmány egyedüli tárgyát képező hatóanyagot tartalmazó termékre vonatkozik, amely termékre e szabadalom jogosultja már megszerezte a kiegészítő oltalmi tanúsítványt, másrészt egy olyan további igénypontot, amely e hatóanyag és egy másik hatóanyag kombinációját tartalmazó termékre vonatkozik, ezzel a rendelkezéssel ellentétes az, hogy ez a jogosult az említett kombinációra vonatkozóan egy második kiegészítő oltalmi tanúsítványt szerezzen.

27. A Bíróság (kilencedik tanács) 2015. március 26-i ítélete (a Högsta domstolen [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – C More Entertainment AB kontra Linus Sandberg (C-279/13. sz. ügy)⁹

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az e 3. cikk (2) bekezdésének d) pontjában említett műsorsugárzó szervezetek kizárólagos jogát kiterjeszti olyan nyilvánossághoz közvetítési cselekményekre, amelyeket olyan sportmérkőzések interneten történő élő közvetítése képezhet, mint amelyekről az alapügyben is szó van, azzal a feltétellel, hogy e kiterjesztés nem érinti a szerzői jogi védelmet.

28. A Bíróság (negyedik tanács) 2015. március 26-i ítélete (a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas [Litvánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „Litaksa” UAB kontra „BTA Insurance Company” SE (C-556/13. sz. ügy)¹⁰

A 2005. május 11-i 2005/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a gépjárműhasználattal kapcsolatos polgári jogi felelősség biztosítására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1990. május 14-i 90/232/EGK harmadik tanácsi irányelv 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az „egyszeri biztosítási díj” e rendelkezés szerinti fogalmának nem felel meg az olyan díj, amelynek mértéke aszerint változik, hogy a biztosított gépjármű kizárólag annak a tagállamnak a területén fog-e közlekedni, ahol a szokásos üzemeltetési helye van, vagy pedig az Európai Unió egész területén.

Közigazgatási ügyszak
----

96. A Bíróság 2014. december 11-i végzése (a Sąd Rejonowy w Rzeszowie (Lengyelország) által 2014. június 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem) – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe „Stylinart” sp. z o. o. kontra Skarb Państwa – Wojewoda Podkarpacki, Skarb Państwa – Prezydent Miasta Przemysła (C-282/14. sz. ügy)

Az Európai Unió Bírósága a 2014. december 11-i határozatában megállapította, hogy nyilvánvalóan nincs hatásköre a Sąd Rejonowy w Rzeszowie által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolására.

97. A Bíróság (ötödik tanács) 2015. február 3-i végzése (a Tribunale ordinario di Aosta [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-68/14. sz. ügy)¹¹

A Tribunale ordinario di Aosta (Olaszország) által a 2013. december 12-i határozattal előzetes döntéshozatalra terjesztett kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

⁹ A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 8. szám, Polgári ügyszak 55. szám alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 2. szám, Polgári ügyszak 10. szám alatt.

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 5. szám, Közigazgatási ügyszak 78. szám alatt.

98. A Bíróság 2015. február 5-i végzése (a Naczelny Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2014. június 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem) – Jednostka Innowacyjno-Wdrożeniowa Petrol S.C. Pacuski Maciej i Puławski Ryszard kontra Minister Finansów (C-275/14. sz. ügy)

Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 2. cikke (3) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétesek az olyan nemzeti rendelkezések, mint amelyek az alapjárásban szerepelnek, amelyek szerint a 2008. szeptember 19-i 1031/2008/EK bizottsági rendelettel módosított, a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében szereplő Kombinált Nomenklatúra 3811 kódja alá tartozó adalékanyagokra kivetett jövedéki adó mértéke eltér az üzemanyagétól, amelyhez hozzáadják őket.

A 2003/96/EK tanácsi irányelv 2. cikke (3) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy magánszemélyek hivatkozhatnak arra a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő jogvita keretében a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósággal szemben, az e rendelkezéssel összeegyeztethetetlen nemzeti szabályozás alkalmazásának mellőzése érdekében.

99. A Bíróság (kilencedik tanács) 2015. február 10-i végzése (a Riigikohus [Észtország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-175/13. sz. ügy)¹²

A Riigikohus (Észtország) által a 2013. március 21-i határozattal előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

100. A Bíróság (kilencedik tanács) 2015. február 10-i végzése (Tribunalul Satu Mare [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-305/14. sz. ügy)¹³

Az Európai Unió Bírósága nyilvánvalóan nem rendelkezik hatáskörrel a Tribunalul Satu Mare (Románia) 2014. március 7-i határozatával előterjesztett kérdés megválaszolására.

101. A Bíróság (ötödik tanács) 2015. március 12-i ítélete (a Lietuvos Auuuu [Litvánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – eVigilo Ltd kontra Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (C-538/13. sz. ügy)¹⁴

1) A 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, valamint az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkét, 44. cikke (1) bekezdésének első albekezdését, valamint 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal főszabály szerint nem ellentétes az, ha az ajánlattevők ajánlatai értékelésének jogellenessége kizárólag azon tény okán kerül megállapításra, hogy a közbeszerzési eljárás nyertesének jelentős kapcsolata volt az ajánlatokat értékelő ajánlatkérő szerv által kinevezett szakértőkkel. Az ajánlatkérő szerv minden esetben köteles ellenőrizni az esetleges összeférhetetlenségek fennállását, és meghozni a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy meg lehessen előzni és fel lehessen tárnai az

12 A kérdést l.: Hírlevél IV. évf. 7. szám, Közigazgatási ügyszak 126. szám alatt.

13 A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 10. szám, Közigazgatási ügyszak 170. szám alatt.

14 A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 2. szám, Közigazgatási ügyszak 20. szám alatt.

összeférhetetlenségeket, valamint hogy orvosolni lehessen azokat. Az odaitélő határozatnak a szakértők elfogultsága ténye okán történő megsemmisítésére irányuló jogorvoslati kérelem vizsgálata során nem követelhető meg a vesztes ajánlattevőtől, hogy a szakértők magatartásának elfogult jellegét konkrétan bizonyítsa. Főszabály szerint a nemzeti jogban kell azt meghatározni, hogy a hatáskörrel rendelkező közigazgatási vagy igazságügyi hatóságoknak figyelembe kell-e venniük – és ha igen, milyen mértékben – azt a körülményt, hogy a szakértők esetleges elfogultsága hatást gyakorolt-e vagy sem a szerződés odaitélésére vonatkozó döntésre.

A 2007/66 irányelvvel módosított 89/665 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését, valamint a 2004/18 irányelv 2. cikkét, 44. cikkének (1) bekezdését és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok megkövetelik, hogy az ajánlati felhívás jogszerűségére vonatkozó jogorvoslati jog a nemzeti jogban előírt határidő lejárta követően gyakorolható legyen egy olyan elvárható mértékben tájékozott és általános gondossággal eljáró ajánlattevő által, aki az ajánlati felhívás feltételeit csak akkor volt képes megérteni, amikor az ajánlatkérő szerv az ajánlatok értékelését követően kimerítő tájékoztatást nyújtott döntésének indokairól. Az ilyen jogorvoslati jog a szerződés odaitélésével kapcsolatos döntéssel szembeni jogorvoslat határidejének lejártáig gyakorolható.

2) A 2004/18 irányelv 2. cikkét és 53. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok főszabály szerint lehetővé teszik valamely ajánlatkérő szerv számára, hogy a közbeszerzési eljárás ajánlattevői által benyújtott ajánlatokat azon szempont alapján értékelje, hogy ezek milyen mértékben felelnek meg az ajánlati dokumentációban szereplő követelményeknek.

102. A Bíróság (kilencedik tanács) 2015. március 12-i ítélete (a Bundesfinanzhof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „go fair” Zeitarbeit OHG kontra Finanzamt Hamburg-Altona (C-594/13. sz. ügy)¹⁵

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy sem az a szakápoló személyzet, amely a szolgáltatásait közvetlenül az ápolásra szoruló személyek részére teljesíti, sem a munkaerő-kölcsönző társaság, amely ilyen személyzetet szociális jellegűnek elismert intézmények rendelkezésére bocsát, nem tartozik az e rendelkezés szerinti „szociális jellegűnek elismert intézmények” fogalma alá.

103. A Bíróság (második tanács) 2015. március 11-i ítélete (a Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Jean-Bernard Lafonta kontra Autorité des marchés financiers (C-628/13. sz. ügy)¹⁶

A bennfentes kereskedelemről és a piaci manipulációról (piaci visszaélés) szóló, 2003. január 28-i 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének 1. pontját és a 2003/6 irányelvnek a bennfentes információ meghatározása és közzététele, valamint a piaci manipuláció meghatározása tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2003. december 22-i 2003/124/EK bizottsági irányelv 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok nem írják elő, hogy annak érdekében, hogy az információkat e rendelkezések értelmében véve pontosnak lehessen tekinteni, azokból kellő valószínűséggel levonhatónak kell lennie azon következtetésnek, hogy az érintett pénzügyi eszközök árfolyamára gyakorolt potenciális hatásuk egy meghatározott irányba hat, amint nyilvánosságra hozzák őket.

104. A Bíróság (negyedik tanács) 2015. március 19-i ítélete (a Kúria [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – E.ON Földgáz Trade

15 A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 4. szám, Közigazgatási ügyszak 48. szám alatt.

16 A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 3. szám, Közigazgatási ügyszak 42. szám alatt.

Zrt. kontra Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (C-510/13. sz. ügy)¹⁷

1) A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet, amelynek átültetési határideje 2011. március 3-án járt le, különösen pedig az ezen irányelv 41. cikkének (17) bekezdésébe beiktatott új rendelkezéseket akként kell értelmezni, hogy ez az irányelv nem alkalmazandó az alapügyben vizsgálthoz hasonló, ezen átültetési határidő lejártát megelőzően elfogadott szabályozó hatósági határozat ellen indított olyan keresetre, amelynek elbírálása az említett időpontban még mindig folyamatban volt.

2) A földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló, 2005. szeptember 28-i 1775/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az e rendelet mellékletével, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett 5. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a valamely szabályozó hatóság jogi aktusai jogszerűségének felülvizsgálatára hatáskörrel rendelkező bíróság előtti keresetindításra vonatkozó azon nemzeti szabályozás, amely az alapügyben vizsgálthoz hasonló körülmények között nem teszi lehetővé az E.ON Földgáz Trade Zrt.-hez hasonló gazdasági szereplő keresetösségi jogának a tekintetben történő elismerését, hogy e szabályozó hatóság földgázrendszerrel kapcsolatos üzemi és kereskedelmi szabályzatra vonatkozó határozata ellen keresetet indítson.

105. A Bíróság (első tanács) 2015. március 26-i ítélete (a Naczelný Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Marian Macikowski kontra Dyrektor Izby Skarbowej w Gdańsku (C-499/13. sz. ügy)¹⁸

1) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 9., 193. cikke és a 199. cikke (1) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes a nemzeti jog olyan rendelkezése, mint amely az alapeljárás tárgyát képezi, és amely a végrehajtási eljárásban való ingatlanértékesítés keretében a gazdasági szereplő, vagyis az említett értékesítést lefolytató bírósági végrehajtó kötelezettségévé teszi az ezen ügyletből származó bevételt terhelő hozzáadottérték-adó előírt határidőben való megállapítását, beszedését és megfizetését.

2) Az arányosság elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amilyen az alapeljárás tárgya, és amelynek értelmében a bírósági végrehajtó teljes vagyonával felel a végrehajtási eljárásban lefolytatott ingatlanértékesítésből származó bevétel után fizetendő hozzáadottérték-adó összegéért abban az esetben, ha nem teljesíti az ezen adó beszedésére és megfizetésére vonatkozó kötelezettségét, azzal a feltétellel, hogy az érintett bírósági végrehajtó ténylegesen rendelkezik e kötelezettség teljesítéséhez szükséges valamennyi jogi eszközzel; ennek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

3) A 2006/112/EK irányelv 206., 250. és 252. cikkét, valamint az adósemlegesség elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a nemzeti jog olyan rendelkezése, mint amilyen az alapeljárás tárgya, és amelyből az következik, hogy az e rendelkezésben megjelölt adófizetőt kötelezik arra, hogy a végrehajtási eljárásban való termékértékesítést terhelő hozzáadottérték-adót megállapítsa, beszedje és megfizesse, anélkül hogy levonhatná az adómegállapítási időszak kezdete és az adó adóalanytól történő beszedésének időpontja között előzetesen megfizetett hozzáadottérték-adó összegét.

106. A Bíróság (ötödik tanács) 2015. március 26-i ítélete (a Supremo Tribunal Administrativo [Portugália] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ambisig –

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 2. szám, Közigazgatási ügyszak 17. szám alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 1. szám, Közigazgatási ügyszak 2. szám alatt.

Ambiente e Sistemas de Informação Geográfica SA kontra Nersant – Associação Empresarial da Região de Santarém, Núcleo Inicial – Formação e Consultoria Lda (C-601/13. sz. ügy)¹⁹

Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaitélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 53. cikke (1) bekezdésének a) pontjával nem ellentétes, ha a szellemi tevékenységre vonatkozó, illetve továbbképzési és tanácsadási szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések odaitélése esetén az ajánlatkérő szerv olyan szempontot határoz meg, amely lehetővé teszi az ajánlattevők által az e szerződés teljesítésére ajánlott konkrét csoportok minőségének értékelését, figyelembe véve a csoport összetételét, valamint tagjainak tapasztalatát és szakmai élettrajzát.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

VII. A Közzolgálati Törvényszék (második tanács) 2015. március 5-i ítélete – Gyarmathy kontra FRA (F-97/13. sz. ügy)

1) A Közzolgálati Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) Gyarmathy V. A. viseli saját költségeit és köteles viselni az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége részéről felmerült költségeket.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú határozatot.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú határozatot.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.I.10.059/2015/4.

Indokolás nélküli felmentés esetén is a kormánytisztviselőnek kellett bizonyítania az általa hivatkozott rendeltetésellenes joggyakorlást. Ennek hiányában a munkáltatói intézkedés jogszerű volt.

Az Európai Unió Bírósága a C-332/13. számú ügyben meghozott végzésében összefoglalóan megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel a szóban forgó ügyben, mivel a jogi helyzet nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe. Az Európai Unió Bíróságának C-332/13. számú döntéshozatali eljárásban meghozott végzése folytán a felülvizsgálati kérelemnek az Alapjogi Chartával összefüggő érvelése nem képezheti a felülvizsgálati eljárás tárgyát, mivel a 2010. évi LVIII. törvény (Ktjv.) megalkotásával Magyarország nem az Unió jogát hajtotta végre (végzés 13.; az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. cikk (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont). Ezért az Alapjogi Charta megsértése címén a felmentés jogellenessége nem állapítható meg.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél V. évf. 3. szám, Közigazgatási ügyszak 40. szám alatt.

Mfv.I.10.094/2014/7.

A felülvizsgálati eljárás kereteit csatlakozó felülvizsgálati kérelem hiányában a felülvizsgálati kérelem határozza meg. A rendeltetésellenes joggyakorlást az erre hivatkozó félnek bizonyítania kell. A kormánytisztviselők jogviszonyának indokolás nélküli felmentésének szabályozásával Magyarország nem az Unió jogát hajtotta végre.

Az Európai Unió Bírósága a C-332/13. számú ügyben meghozott végzésében megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel – összefoglalóan – a szóbanforgó ügyben, mivel a jogi helyzet nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe.

Az Európai Unió Bíróságának C-332/13. számú ügyben meghozott határozata alapján a kormánytisztviselők indokolás nélküli felmentésével kapcsolatos jogkérdés nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, mivel a Ktjv. megalkotásával Magyarország nem az Unió jogát hajtotta végre. Ezért az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy az Alapjogi Charta megsértését a másodfokú bíróság jogszabálysértően állapította meg [végzés 12., 13., az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. cikk (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont].

A 2009. évi VI. tv. 1. § (2) bekezdésébe ütközően jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy az alperes eljárása megsértette a Módosított Európai Szociális Charta 24. cikkét, mivel e cikk alkalmazására Magyarország nem vállalt kötelezettséget. Az alperes arra is helyesen hivatkozott, hogy a Szociális Charta nem része az uniós jognak, hanem nemzetközi egyezmény (2009. évi VI. tv.).

Az Európai Unió Bíróságának C-332/13. számú végzéséből következően – mivel a perbeli esetben nem az Unió jogának végrehajtása történik – a másodfokú bíróság tévesen érvelt arról, hogy a felperes felmentése azért is az uniós jogba ütközött, mert az Alapjogi Chartára és a Szociális Chartára a K.M.C. – Magyarország ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága is hivatkozott.

Helyesen érvelt az alperes a felülvizsgálati kérelmében arról, hogy a K.M.C.- Magyarország ügyben meghozott ítélet nem az Alapjogi Charta és a Szociális Charta, hanem az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésének megsértését állapította meg, ezért a másodfokú bíróság közbenső ítéletének jogi okfejtése téves (5. oldal 5. bekezdés).

Polgári ügyszak

Pfv.V.21.704/2014/4.

A növényvédőszer hatóanyag forgalmazója a saját biztonsági adatlapjának átadásával, továbbá a CMR okmányok szolgáltatásával - külön szerződéses kikötés hiányában - a REACH rendelet szerinti azonosítási kötelezettségének eleget tesz.

A felperes a perbeli szállítmányok vonatkozásában csak az utolsó szállítmány tekintetében minősül gyártónak, a felperes és a B. Kft. közötti személyi összefüggések az elkülönült autonóm jogalanyokat illető jogok és kötelezettségek tekintetében nem eredményezik, hogy gyártási jogosultság hiányában is joga, jogi érdeke lenne a felperesnek a beszállító alperestől további dokumentációt követelni. Az utolsó - felperesnek mint engedélyesnek - szállított hatóanyag eredetének igazolásával kapcsolatosan a REACH rendelet (az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete) által rögzített szállítói láncban történő tájékoztatás kritériumai megvalósultak, az alperes mint a rendelet szerinti forgalmazó az őt terhelő adatszolgáltatási és azonosítási kötelezettségének eleget tett, így a felperes megalapozottan az alperestől további okiratok átadását nem követelheti. A saját biztonsági adatlap átadásával, továbbá a CMR okmányok szolgáltatásával a forgalmazót terhelő kötelezettségek teljesítettnek minősülnek, további – akár szerződésből, akár jogszabályból következő – kötelezettségek hiányában pedig az alperes egyéb dokumentumok kiadására nem köteles. A felülvizsgálati kérelemben írt egyéb kötelezettségek a gyártó felperesre irányadók, a felek közötti szerződéses kapcsolatban így azok – külön erre irányuló kikötés hiányában – az alperestől nem kérhetők számon.

Pfv.V.21.851/2014/5.

A nemi alapon való hátrányos megkülönböztetés tilalma a tagállami jog szerinti munkaviszonyban és megbízási jogviszonyban egyaránt irányadó.

Miután a felek közötti jogviszony 2006-ban nem szűnt meg, a 2008-ban közölt alperesi felmondás tekintetében jelentősége van az alperesnek a várandós, illetve gyermekvállalás miatt távol maradó női partnerekkel (associated partners) kapcsolatos gyakorlatának. Ahogyan arra az Európai Bíróság is rámutatott, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, és különösen a nők elbocsátás elleni védelme, a szülési szabadság, a terhesség teljes időtartama alatt fennáll. A terhesség okán vagy olyan okból történő elbocsátás esetén, amely alapvetően a várandós állapoton alapul, csak nőket érinthet, tehát közvetlen nemen alapuló hátrányos megkülönböztetésnek minősül (C-460/06. sz. Nadine Paquay kontra Société d'architectes Hoet + Minne SPRL.ECLI:EU:C:2007:601 29. pont). A Bíróság értelmező gyakorlata szerint a gyermek születéssel összefüggő elbocsátás attól függetlenül ellentétes az uniós normákkal, hogy mikor történt az elbocsátásról szóló döntés közzétevése, még akkor is, ha a döntést a szüléssel kapcsolatos védelmi időszakot követően közzétették (C-460/06. sz. Nadine Paquay kontra Société d'architectes Hoet + Minne SPRL.ECLI:EU:C:2007:601 54. pont).

A perbeli jogvitában a 2004. május 01. napját követő időszakra már érvényesülő uniós normák folytán a jogviszony megszűnése tekintetében irányadóak az uniós jog autonóm fogalmai is. A munkavállaló és munkaviszony uniós jogi fogalma eltér a tagállami munkajogi fogalomtól. Munkavállalónak kell tekinteni minden személyt, aki valós és tényleges munkát végez, kizárva az olyan egyszerűbb tevékenységeket, amelyek jelentősége kifejezetten csekély, és kiegészítő jellegűek. A munkaviszonynak jellemzője az a körülmény, hogy valamely személy meghatározott ideig, más javára és más irányítása alatt, díjazás ellenében szolgáltatást nyújt (66/85 Deborah Lawrie-Blum v Land Baden-Württemberg ECLI:EU:C:1986:284 16. 17. pont, C-138/02 Brian Francis Collins v Secretary of State for Work and Pensions. ECLI:EU:C:2004:172 26. pont). E fogalomnak a felperes által végzett személyhez kötött tevékenység megfelel.

Az Európai Bíróság értelmező gyakorlatával kifejezetten alkalmazhatónak ítélte az egyenlő bánásmód alkalmazását a perbelihez hasonló jogviszonyban, amikor rámutatott arra, hogy nemi alapon semmilyen hátrányos megkülönböztetés nem állhat fenn sem közvetlenül, sem közvetve a köz- vagy a magánszektorban, ideértve az elbocsátásokat is. (C-232/09. sz. Dita Danosa v LKB Līzings SIA. ECLI:EU:C:2010:674 65. pont). Az Európai Bíróság értelmező gyakorlatával egyértelműen azonos védelmi szintre helyezte a (várandós) munkavállalót, és az önálló munkavállalót az egyenlő bánásmód elvének gyakorlatában (előbbi esetben a 92/85., vagy a 76/2007. Irányelv hatálya alatt, utóbbi esetben a 86/613 Irányelv hatálya alatt tiltott az egyenlő bánásmód elvének megsértésével nem alapuló közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés).

A Bíróság arra is rámutatott, hogy a munkavállaló terhessége okán vagy olyan okból történő elbocsátása, amely alapvetően a várandós állapotán alapul, csak nőket érinthet, tehát közvetlen nemen alapuló hátrányos megkülönböztetésnek minősül (C-232/09. 66. pont). A várandós vagy gyermekágyas nők jogai terén a férfiak és nők egyenlőségére vonatkozó uniós szabályok célja a várandós vagy gyermekágyas munkavállalóknak a szülés előtt és után való védelme (C-232/09. 68. pont). Nem lehetne elérni e célkitűzést, ha a várandós nők elbocsátásával szemben az uniós jogban biztosított védelem a foglalkoztatási jogviszonyuk nemzeti jog szerinti hivatalos minősítésétől, vagy attól függne, hogy alkalmazásukkor egyik vagy másik szerződésfajtát - jelen esetben munkaviszony vagy megbízási jogviszony - választották (C-232/09. 69. pont).

A fentiek alapján a másodfokú bíróság helyesen mérlegelte az alperes várandós partnernővel kapcsolatos azon gyakorlatát, melyet országra és jogviszonyra tekintet nélkül valamennyi partnernővel szemben alkalmazott, így e megállapításból okszerűen következett a jogerős ítélet azon megállapítása is, hogy a felperest a várandósságát megelőző utolsó munkában töltött évben elért nyereségpontjai figyelembevételével illeti meg a társult partneri jogviszonya alapján díjazás és nyereségrészesedés. Ezzel ellentétes megállapítás ugyanis sértene az egyenlő elbánás perbeli jogviszonyban is érvényesülő elvét.

Pfv.VI.20.589/2015/6.

A felperes által az adott időszakban alkalmazott általános szerződési feltételek és üzletszabályzatok nem feleltek meg a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. §-ának (1) bekezdése szerinti feltételeknek, ezért nem tudta a tisztességtelenség törvényi vélelmét megdönteni.

I. A 93/13. EGK Irányelv (Irányelv) 8. cikke értelmében a tagállamok az ezen Irányelv által szabályozott területen elfogadhatnak, vagy hatályban tarthatnak a szerződéssel összhangban lévő szigorúbb rendelkezéseket annak érdekében, hogy a fogyasztóknak magasabb szintű védelmet biztosítsanak. Az Irányelv 8a. cikke előírja a tagállamoknak, hogy amennyiben a 8. cikkel összhangban rendelkezéseket fogadnak el, akkor azokról, valamint azok minden későbbi változásáról tájékoztassák a bizottságot, többek között különösen akkor, ha az említett rendelkezések a tisztességtelenség tekintendő szerződési feltételek felsorolását tartalmazzák. A bizottság a tájékoztatást továbbítja a többi tagállamnak és az Európai Parlamentnek és konzultációt folytat az érdekelt felekkel az említett tájékoztatás tekintetében.

Az Irányelv azonban nem ír elő előzetes tájékoztatási kötelezettséget és a tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatban határidőt sem állapít meg, mint ahogyan a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásának a jogkövetkezményeit sem szabályozza. Az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata szerint a hasonló tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó uniós előírások - ahol kizárólag a bizottság tájékoztatása a rendelkezés célja anélkül, hogy ebből rá bármilyen egyéb eljárási jogosítvány és a tagállamra bármilyen egyéb anyagi vagy eljárási jogi kötelezettség hárulna - csak a tagállamok és a bizottság kapcsolatát érintik. Magánfelek részére tehát mindez nem keletkeztet olyan alanyi jogokat, amelyek megsértése a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával megvalósulhatna (380/87. sz. Enichem Base ügy, 19-24. pontok, C-235/95. sz. AGS Assedic Pas-de-Calais ügy, 32. pont). Mindezek alapján tehát a bizottság tájékoztatásának az elmaradására vonatkozó hivatkozás alapján a 2014. évi XXXVIII. törvény (Törvény) alkalmazása nem volt mellőzhető.

II. A Chartában megjelölt alapvető jogokat ebben az eljárásban is tiszteletben kell tartani. Nem sérült azonban a felperes tulajdonhoz való joga, gazdasági érdeke, mert nem következik tulajdonelvonás abból eredően, hogy nincs módja a tisztességtelen feltételek alapján az egyoldalú kamat, költség vagy díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés alkalmazására. Az uniós és a magyar jog alapján ezek a kikötések egyaránt semmisek, azaz a fogyasztó számára nem jelenthetnek kötelezettséget és így abból a felperes számára sem keletkezhetnek jogosultságok. Az olyan jogok megszerzése és gyakorlása, ami a felet a nemzeti jog alapján sosem illette meg, az adott alapjogot a Chartával azonosan szabályozó Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (Egyezmény) alapján sem követelhető (Marckx v. Belgium, A31 (1979), X. v. Német Szövetségi Köztársaság, App. NO.8410/78. (1979), S. v. Egyesült Királyság App. NO.11716/85. (1986).)

III. Az Alkotmánybíróság a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő jog tekintetében már vizsgálta az indítványokat és arra a következtetésre jutott, hogy a Törvényben meghatározott keresetindítási határidő nem ütközik az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésébe. A bizonyítás lényege a már kifejtettek értelmében okiratokon alapult, de nem volt kizárt tanú és szakértő meghallgatásának az igénye sem, a Törvény azonban ezeknek a lehetőségét biztosította, de biztosította azt is, hogy a felek megfelelően előadhassák az álláspontjukat az eljárás során.

IV. Nem volt megállapítható, hogy a Törvény ellentétes lenne az Európai Unió jogával és így Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) 49. és 54. cikkében a letelepedés szabadságát, valamint a 63. cikk alapján a tőke szabad áramlását biztosító szabályaival. A Törvény nem korlátozta semmilyen módon a tagállamok, valamint a tagállamok és a harmadik országok közötti szabad tőkemozgást, azt, hogy az Európai Unió más államának állampolgárai és társaságai tartósan és folyamatosan részt vegyenek a származási helyüktől eltérő tagállam gazdasági életében és abból hasznot húzzanak. Nem fogalmazott ugyanis meg semmiféle olyan szabályozást, amely bármely okból hátrányosan kezelte volna más tagállamok állampolgárait és társaságait, nem alkalmazott semmilyen diszkriminációt, minden szempontból egyformán kezelte a hazai és a külföldi pénzügyi intézményeket.

Az Európai Unió Bíróságának gyakorlata szerint a diszkriminatív elem meglététől függetlenül a letelepedés szabadsága korlátozásának minősül minden olyan intézkedés, amely e jog gyakorlását tiltja, korlátozza, vagy kevésbé vonzóvá teszi. Ebben a kérdésben azonban annak van döntő jelentősége, hogy a lehetséges következmények mennyiben vezethetők vissza a Törvény rendelkezéseire.

A Törvény nem állapít meg olyan követelményeket, amelyek a feleket 2004. május 1-től kezdődően ne terhelték volna. Ezen túlmenően az Irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szerint az eladó vagy a szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve. A feleket érintő esetleges hátrányos következmények tehát nem a Törvény rendelkezéseire, hanem az Irányelv tényleges érvényesülésére vezethetők vissza. Ugyanez vonatkozik az EUMSZ 63. cikke szerinti, a tőke szabad áramlását biztosító rendelkezésre is.

V. A jogvita eldöntése szempontjából nem bír semmilyen jogi relevanciával az, hogy a Törvény az elévülés kérdését milyen, esetlegesen a régi Ptk. általános rendelkezéseitől eltérő módon szabályozta. A Kúria akkor se adhatja - erre alapozva - helyt a keresetnek, ha az elévülés kérdésének a szabályozása az Alaptörvénybe, vagy az Európai Unió jogába ütközne. Nem lenne indokolt ezért ebben a kérdésben az Európai Unió Bírósághoz fordulnia sem, hiszen az elévülés kérdése szabályozásának a mikéntje nem előkérdése a jelen per elbírálásának.

Pfv.VI.20.596/2015/5.

A felperes nem terjeszthet elő a 2014. évi XXXVIII. törvény alapján olyan kereseti kérelmet, amely szerint az általa alkalmazott szerződési kikötések nem tartoznak a Tv. hatálya alá. A nem nyilvános árazási elvekben foglalt, egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülmények kizárják, hogy a szerződés megfeleljen a Tv. 4. § (1) bekezdésében foglalt elveknek.

Az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata értelmében a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Fogyasztói Irányelv) 1. cikk rendelkezése olyan szerződési feltételekre vonatkozik, amelyek a szerződő felekre a felek választásától függetlenül alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezéseket tükröznek, vagy automatikusan, vagy a felek ilyen irányú eltérő megállapodása hiányában alkalmazandóak (C-92/11. sz. RWE Vertrieb AG ügy, 26. pont; C-34/13. sz. Kusionová ügy, 78-79. pontok). A megfogalmazásból egyértelmű, hogy a kötelező erejű törvényi vagy rendeleti rendelkezéseknek a vitatott szerződési feltétel tartalmát kell meghatározniuk olyan egyértelműséggel, hogy az a felek döntése ellenére vagy annak hiányában is a szerződés részévé válhasson.

A hivatkozott jogszabályi előírások, amelyek a szerződéskötés előtti tájékoztatásra vagy a szerződés kötelező tartalmi elemeire tartalmaznak előírásokat, illetve bizonyos szerződési feltételek alkalmazására nyújtanak lehetőséget, nem határoznak meg olyan konkrét szerződési tartalmat, amely a felek rendelkezése ellenére vagy annak hiányában a szerződés részévé válhat. Ennek megfelelően ezen jogszabályhelyekhez kapcsolódó szerződési feltételek nem esnek a Fogyasztói Irányelv 1. cikk (2) bekezdésének hatálya alá, így tisztességességük az uniós jog alapján vizsgálható.

Pfv.VI.20.597/2015/4.

A felperes az adott időszakban alkalmazott általános szerződési feltételek nem feleltek meg a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. §-ának (1) bekezdése szerinti feltételeknek, mert a felperes nem tudta megdönteni a tisztességtelenség törvényi vélelmét.

I. Helyesen hivatkozott a felperes arra, hogy a jelen eljárásban a Kúria az a bíróság, amely köteles az Európai Bírósághoz fordulni abban az esetben, ha az előtte folyó eljárásban a szerződések értelmezésével, illetve az uniós aktusok érvényességével vagy értelmezésével kapcsolatos kérdés merült fel. A Kúria és az alsóbb fokon eljáró bíróságok kötelezettségei azonban eltérőek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésével kapcsolatosan. A Kúriának ezért ebben az eljárásban nem feladata a már eljáró bíróságok előzetes döntéshozatali eljárással kapcsolatos álláspontjának a

felülvizsgálata, mert ezzel kapcsolatosan a saját álláspontját kellett kialakítania.

Az Európai Unió Bíróságának irányadó gyakorlata értelmében azok a tagállami bíróságok, amelyeknek a döntéseivel szemben a tagállami jog nem biztosít jogorvoslatot, kötelesek az eljárásban felmerült uniós jogkérdéssel kapcsolatban előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni, kivéve, ha a felmerülő kérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, a hivatkozott uniós rendelkezést az Európai Unió Bírósága már értelmezte, vagy a közösségi jog helyes alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy ezzel kapcsolatban ésszerű kétségnek nincs helye. (283/81. sz. CILFIT ügy 21. pont)

A Kúria álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott és az eljárás szempontjából releváns uniós rendelkezéseket az Európai Unió Bírósága már értelmezte, illetve egyebekben azok helyes alkalmazásával kapcsolatban a Kúriának ésszerű aggálya nem merült fel, ezért az ügyben nem volt ok előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére.

II. Az Európai Központi Bank (EKB) hatáskörébe tartozó valamennyi jogszabály-tervezettel kapcsolatban, az EUMSZ 127. cikk. (4) bekezdése értelmében, a nemzeti hatóságoknak - a Tanács által a 129. cikk. (4) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően, a meghatározott kereteken belül és feltételek mellett - az EKB-val kell konzultálnia. A jogszabály tervezetéről való konzultációról - az EUMSZ 129.cikk. (4) bekezdésének felhatalmazása alapján - a Tanács 98/415/EK határozata rendelkezik. A határozat 2. cikke (1) bekezdés hatodik francia bekezdésének értelmében a tagállamok hatóságai az EKB-val konzultálni kötelesek, különösen olyan jogszabály-tervezettel kapcsolatban, ami pénzügyintézetekre vonatkozó szabályokat tartalmaz, amennyiben azok lényegesen befolyásolják a pénzügyintézetek és a pénzügyi piacok stabilitását. Az EKB konzultációs hatáskörét a 2014. évi XXXVIII. törvénnyel (továbbiakban: Törvény) kapcsolatban az EKB 2014. július 28-án kelt véleménye (CON/2014/59) állapította meg, ezt a magyar hatóságok is elismerték és a törvényjavaslat szövege megküldésre került az EKB részére.

Az Európai Unió Bíróságának következetes joggyakorlata szerint azonban, ha az uniós rendelkezések kizárólag a tagállamok és az Európai Unió intézményei közötti kapcsolatra vonatkoznak, akkor ezek nem keletkeztetnek olyan egyéni jogokat, amelyeket a tagállami bíróságoknak védelemben kellene részesítenie (174/84. sz. Bulk Oil ügy, 62. pont; C-159/00. sz. Sapod Audic ügy, 60-63. pontok). A felperes tehát a perben nem hivatkozhat e tekintetben érdemben a konzultációs kötelezettség esetleges sérelmére.

III. A az Európai Unió Alapjogi Chartájában (továbbiakban: Charta) megjelölt alapvető jogokat ebben az eljárásban is tiszteletben kell tartani. Nem sérült azonban a felperes tulajdonhoz való joga, gazdasági érdeke, mert nem következik tulajdonelvonás abból eredően, hogy nincsen módja a tisztességtelen feltételek alapján az egyoldalú kamat-, költség- vagy díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötések alkalmazására. Az uniós és a magyar jog alapján ezek a kikötések egyaránt semmisek, azaz a fogyasztó számára nem jelenthetnek kötelezettséget és így abból a felperes számára sem keletkezhettek jogosultságok. Az olyan jogok megszerzése és gyakorlása, ami a felet a nemzeti jog alapján sosem illette meg, az adott alapjogot a Chartával azonosan szabályozó Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (Egyezmény) alapján sem követelhető [Marckx v. Belgium, A31 (1979) X. v. Német Szövetségi Köztársaság, App. No.8410/78 (1979) S. v. Egyesült Királyság, App. No.11716/85 (1986)].

IV. A tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz fűződő jog tekintetében az Alkotmánybíróság már vizsgálta az indítványokat és arra a következtetésre jutott, hogy a Törvényben meghatározott keresetindítási határidő nem ütközik az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésébe. A bizonyítás lényege banki okiratokon alapul, bár nem kizárt tanú és szakértő meghallgatásának az igénye sem. A Törvény mindennek a lehetőségét biztosítja, de biztosítja azt is, hogy a felek az eljárásban az álláspontjukat megfelelően előadhassák. (34/2014. (XI.14.) AB határozat indokolás [162] és [170])

V. A 2014/17/EU Irányelv kihirdetésére a hivatalos lap 2014. február 28-i számában került sor. Az Irányelv 49. cikke úgy rendelkezik, hogy az a hivatalos lapban történő kihirdetését követő 20. napon lép hatályba. A 42. cikk (1) bekezdése értelmében a tagállamok az Irányelvnek történő megfeleléshez szükséges rendelkezéseket 2016. március 21-ig fogadják el és hirdetik ki, míg a 42. cikk (2) bekezdése értelmében ezeket a rendelkezéseket 2016. március 21-től alkalmazzák. A 2014/17/EU Irányelv 43.

cikke értelmében a rendelkezések nem alkalmazandók azokra a hitelmegállapodásokra, amelyek 2016. március 21. előtt léteztek, vagyis megkötésre kerültek.

Az 2014/17/EU Irányelv átültetésére meghatározott határidő tehát nem telt le és az Irányelv nem alkalmazandó azokra a hitelmegállapodásokra, amelyek 2016. március 21-e előtt léteztek. Nem felróható a tagállamoknak, ha az erre nyitva álló határidő lejárta előtt még nem ültették át az adott Irányelvet a jogrendjükbe, de az átültetésre előírt határidő és az Irányelv hatályba lépése közötti időszakban is tartózkodniuk kell attól, hogy olyan rendelkezéseket hozzanak, amelyek az Irányelvben meghatározott cél elérését komolyan vagy jelentősen veszélyeztetik.

A 2014/17/EU Irányelv 1. cikke szerint az Irányelv közös keretet hoz létre a lakóingatlanhoz kapcsolódó jelzálogjoggal vagy más módon biztosított fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozó tagállami rendelkezések egyes aspektusaira, illetve bizonyos potenciális és felüyeleti követelményekre vonatkozóan. A Törvény vitatott rendelkezései ezeknek a célkitűzéseknek a megvalósulását semmilyen formában nem érintik, mert nem zárják ki és nem is teszik lehetetlenné a megfelelő átültető intézkedések határidőben történő elfogadását és kihirdetését. Nem vonják el az 2014/17/EU Irányelv hatálya alá tartozó hitelmegállapodások körében sem a fogyasztó vagy a hitelező jogait és nem teszik lehetetlenné azok érvényesítését sem. Nem merült fel tehát kétség azzal kapcsolatban, hogy a Törvény 4. §-a a 2014/17/EU Irányelv 23. cikkének (5) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel nem összeegyeztethető szabályozást tartalmazna vagy az Irányelv célkitűzéseinek a megvalósulását jelentősen veszélyeztetné.

Pfv.VI.20.619/2015/4.

A referencia kamatváltozáshoz kötött lízingdíj változásra vonatkozó szerződési kikötés nem minősül tisztességesnek, ha a referenciakamatot a felperes saját maga vagy a cégcsoportjának tagja által meghatározott kamatlábként írja elő a kikötésben.

I. A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő jog az Egyezmény 13. cikkén, illetve 6. cikkének (1) bekezdésén alapul. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikke által biztosított jogvédelem több szempontból kiterjesztettebb, mint az Egyezmény által nyújtott védelem, a jelen ügyben alkalmazandó hatékony jogorvoslat és tisztességes eljárás szempontjából viszont az alapelv tartalma és terjedelme a két szabályozásban megegyezik. Az Alkotmánybíróság az Egyezmény rendelkezéseivel összefüggésben is részletesen vizsgálta a felperesi előadással azonos tárgyú indítványokat. Megállapította, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvényben meghatározott keresetindítási határidő nem ütközik az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésébe és az AB határozat szerint a 2014. évi XXXVIII. törvény (Tv.) nem zárja ki, hogy a felek az eljárásban az álláspontjukat előadják, nem sérti továbbá a fegyver-egyenlőség elvét sem.

II. A felperes a tulajdonhoz való jog sérelmére is hivatkozott. Az Egyezményben és a Chartában ebben a körben biztosított jog tartalma és terjedelme lényegében azonosnak tekinthető.

Az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének a tulajdon védelméről szóló 1. cikkének első fordulata a következőképpen rendelkezik: „Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tisztelben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.”

Mivel az Egyezmény az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) joggyakorlata alapján autonóm módon határozza meg a javak és a tulajdon fogalmát, a Kúriának – függetlenül attól, hogy ez az igény a magyar jog alapján hogyan minősül – vizsgálnia kell, hogy történt-e az Egyezmény értelmében tulajdontól való „megfosztás”.

Az EJEB gyakorlata a vagyon fogalmát kiterjesztően értelmezi és számos gazdasági érdeket minősít a tulajdonnal azonos védelem alá esőnek. Az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke azonban csak olyan jogok védelmét biztosítja, amelyekkel a fél a nemzeti jog alapján rendelkezik vagy valaha rendelkezett, vagyis amelyek esetében fogalmilag felmerülhet a „megfosztás” kérdése. Olyan jogok megszerzése és gyakorlása, ami a felet a nemzeti jog alapján sohasem illette meg, az Egyezmény alapján nem követelhető [Marckx v. Belgium, A31 (1979); X v. Német Szövetségi Köztársaság, App.

No. 8410/78 (1979); S. v. Egyesült Királyság, App. No. 11716/85 (1986)].

Jelen esetben a felperes olyan gazdasági érdeke sérelmét tekinti tulajdonelvonásnak, amely kizárólag tisztességtelen egyoldalú díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötésen alapul. Az uniós és magyar jog alapján ezek a kikötések semmiesek, vagyis a fogyasztó számára nem jelenthetnek kötelezettséget, a pénzügyi intézet számára pedig értelemszerűen nem keletkeztethetnek jogosultságot.

Pfv.V.20.626/2015/5.

Általános szerződési feltételekhez kapcsolódó törvényi vélelem megdöntése iránti kereset elbírálásának szempontjai.

I. A 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) nem ütközik az EU jogába, ennek hiányában pedig a Törvény 4. §-ában írtakat nem lehet figyelmen kívül hagyni, illetve nem indokolt az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése.

1.) A 93/13/EGK irányelv 4. cikk (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy egy szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megítélése során figyelembe kell venni az áruk vagy szolgáltatások természetét, amire vonatkozóan a szerződést kötötték, a szerződés megkötésének időpontjában fennálló összes körülményt, valamint a szerződés minden egyéb feltételét, illetve további szerződések feltételeit, amennyiben a vizsgált szerződés attól függ.

A Törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott elvek nem a bíróság mérlegelési jogkörét korlátozzák, hanem a jogszabályi vélelem és ehhez kapcsolódóan a szükséges felperesi bizonyítás tartalmát határozzák meg. A szerződéskötés körülményeinek – a 93/13/EGK 4. cikk (1) bekezdésében írtak szerinti bizonyítási eljárás keretében történő feltárása csak akkor indokolt és szükséges, ha azok kihatnak a jogvita érdemi elbírálására. Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő általános szerződési feltételek tisztességtelenségének megítélése azonban – nem a Törvény rendelkezéseiből, hanem az adott kérdés természetéből következően – olyan jogkérdés, amely esetében a szerződéskötés körülményeinek vizsgálata szükséges.

2.) A 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdése, illetve 5. cikke a fogyasztói szerződés feltételeivel szemben a világosság és érthetőség követelményét fogalmazza meg. Az Európai Unió Bírósága az irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezése során úgy foglalt állást, hogy azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átláthatónak kell lennie; elvárás, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelnie a számára a szerződéses rendelkezésből eredő gazdasági következményeket (C-26/13. sz. Kásler ügy, 75. pont). Az értelmezés megfelelően irányadó az irányelv 5. cikkére is.

A 93/13/EGK irányelv Melléklete az irányelv 3. cikk (3) bekezdése értelmében tartalmazza azoknak a feltételeknek a jelzesszerű és nem teljes felsorolását, amelyek tisztességtelennek tekinthetők. A Melléklet 1. pontjának j) alpontja szerint tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely a szerződésben feltüntetett és érvényes indok nélkül jogosítja fel az eladót vagy szolgáltatót a szerződési feltételek egyoldalú megváltoztatására. A Melléklet 2. pontjának b) alpontja szerint a fenti rendelkezés nem zárja ki olyan szerződési feltételek alkalmazását, amelyek szerint a pénzügyi szolgáltató a fogyasztó által fizetendő kamatláb vagy bármilyen más összeg megváltoztatására jogosult, ha erre érvényes indoka van, erről a másik szerződő felet a lehető legrövidebb időn belül értesíti, és a fogyasztó jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani.

Ezen rendelkezésből következően a kamat, költség, díj egyoldalú, fogyasztóra hátrányos módosításának egyik elengedhetetlen feltétele, hogy annak érvényes indoka legyen. Tisztességtelen, például nem világos, nem érthető, nem átlátható szerződéses (üzletszabályzati) rendelkezések alapján a 93/13/EGK irányelv sem ad felhatalmazást a kamat, költség, díj, egyoldalú, fogyasztóra hátrányos felemelésére.

A Törvény 4. § (1) bekezdésének e) pontja az Európai Unió Bírósága jogértelmezésének tartalmilag egyenértékű megfogalmazását adja, ezért az nem összeegyeztethetetlen a 93/13/EGK irányelv

rendelkezéseivel. A 93/13/EGK irányelv Mellékletének 2. pont c) alpontja pedig a jelen eljárásban vizsgált egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekre nem alkalmazható, mert eltérő szolgáltatásokat nevesít. A 93/13/EGK irányelv Mellékletének 2. pont d) alpontjával kapcsolatban a b) alpontra vonatkozóan írtak megfelelően irányadók.

3.) A 93/13/EGK irányelv 6. és 7. cikkeinek átültetése során – uniós igényérvényesítési szabályok teljes hiányában vagy amennyiben azok az igényérvényesítés részletszabályait nem határozzák meg - a tagállamok széles körű eljárási autonómiát élveznek mindaddig, amíg az EU Bíróság által kialakított egyenértékűség és tényleges érvényesülés elveinek megfelelnek (C-212/04. sz. Adeneler ügy, 95. pont; C-364/07. sz. Spyridon ügy, 126. és 149. pontok). A tagállami eljárási autonómia kiterjed arra is, hogy a tagállamok egyes szerződési feltételeket a törvény erejénél fogva tisztességtelennek vagy az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek minősítsenek.

Ennek megfelelő megoldás a magyar jogrendszerben a Törvény hatályba lépését megelőzően is létezett. A fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet 2. § d) pontja alapján, illetve a 2014. március 15-ét követően létrejött szerződések esetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 6:104. § (2) bekezdés d) pontja szerint megdönthető vélelem szól az olyan szerződéses rendelkezés tisztességtelensége mellett, amely alapos ok nélkül lehetővé tette a szerződés egyoldalú módosítását, vagy alapos ok melletti módosítás esetén kizárta a fogyasztó elállási vagy felmondási jogát. A Törvény hatályba lépését megelőző időszakhoz képest a jogi helyzet annyiban változott, hogy a jogalkotó a jogbiztonság és pergazdaságosság szempontjaira tekintettel koncentrált eljárási rendet hozott létre a Törvény hatálya alá tartozó szerződéses rendelkezések tisztességtelenségének vizsgálatára.

A vélelem megdöntésére irányuló eljárás tekintetében pedig az Alkotmánybíróság a 34/2014. (XI.14.) AB számon közzétett határozatában a Fogyasztói Irányelv célkitűzéseivel összhangban állónak minősítette azt, hogy a tömegesen felmerülő tisztességtelen szerződési feltételek esetén a tagállam jogalkotás útján is beavatkozzék, és az eljárási szabályokat oly módon alakítsa ki, hogy a fogyasztók helyett és érdekében lépjen fel, illetve érvényesítsen igényt.

4.) Az Európai Unióról szóló Szerződés 6. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Európai Unió elismeri a Chartában foglalt jogokat, szabadságokat és elveket, és a Charta „ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések.” A Charta 51. cikk (1) bekezdése értelmében a Charta rendelkezéseinek címzettjei az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Az EU Bíróság jogértelmezése szerint a Charta rendelkezése korábbi állandó ítélkezési gyakorlatát erősíti meg, ami szerint az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell. Ha valamely nemzeti szabályozás az uniós jog alkalmazási körébe tartozik, a Charta által biztosított alapvető jogokat tiszteletben kell tartani, nem állhat fenn olyan tényállás, amelyre anélkül vonatkozna az uniós jog, hogy az említett alapvető jogokat alkalmazni kellene (C-617/10. sz. Aklagaren ügy, 17-21. pontok).

A Törvény célja, hogy a szabályozási körébe vont fogyasztói szerződések esetében speciális szabályokat állapítson meg egyes szerződési kikötések tisztességtelenségének értékelésére és az abból eredő jogkövetkezmények levonására. A Törvény e tekintetben valójában a 93/13/EGK irányelv hatálya alá tartozó szerződések és az irányelv alkalmazásában megállapítható tisztességtelenség speciális körében az irányelv 6. cikkének (1) bekezdését ülteti át, amely szerint „a tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve.” A Törvény az uniós jog által szabályozott tényállásra vonatkozik, ezért a Chartában említett alapvető jogokat e körben is alkalmazni kell. E kötelezettség attól függetlenül megállapítható, hogy a tagállamok a Fogyasztói Irányelv 6. cikk (1) bekezdése átültetése során széles körű eljárási autonómiát élveznek.

5.) A Charta 21. cikk (1) bekezdése értelmében tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság,

kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés. A Charta 21. cikk (2) bekezdése ezt a tilalmat a Szerződések alkalmazási körében és az azokban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül kiterjeszti az állampolgárság szerinti megkülönböztetésre is.

A Törvény hatályát azonban annak 1. §-a nem az érintett jogalanyok személyes tulajdonságai, hanem az érintett fogyasztói kölcsönszerződések meghatározása révén jelöli ki. A felperes maga sem hivatkozott a Charta 21. cikke által védett olyan tulajdonságra, ami alapján a Törvény rendelkezései diszkriminatívnak lennének minősíthetőek. Ilyen védett tulajdonságra utalás hiányában a Törvény rendelkezései a Charta 21. cikkével nem hozhatóak összefüggésbe.

A Törvény hatálya egyébként kiterjed a Magyarországra hitelt kihelyező EU-s vagy harmadik országbeli székhellyel rendelkező pénzügyi intézményekre is. E körben nem zárható ki, hogy a Magyarországra hitelt kihelyező külföldi pénzintézet üzletszabályzata más tagállam vonatkozó jogszabályai értelmében a magyarországitól eltérő megítélés alá esik. Azonban ez a következmény – ami a jelen eljárás eredménye szempontjából egyébként nem releváns – nem a Törvény diszkriminatív szabályozásának eredménye, és ennek a helyzetnek a feloldására sem a magyar jogalkotó, sem a magyar bíróságok nem rendelkeznek joghatósággal. Az a tény, hogy egyes tagállamokban a fogyasztóvédelem szintje eltérő, nem ellentétes a 93/13/EGK irányelv célkitűzéseivel, annak 8. és 8a. cikkei ezt kifejezetten lehetővé teszik.

6.) A Charta 47. cikke a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogról rendelkezik. Az e cikkhez fűzött magyarázatok szerint a cikk az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 13. cikkén, illetve 6. cikk (1) bekezdésén alapul, amit az EU Bíróság joggyakorlata is megerősít (C-93/12. sz. ET Agroconsulting ügy, 59. pont és az ott hivatkozott joggyakorlat). A Charta által biztosított jogvédelem több szempontból kiterjedtebb, mint az európai egyezmény által nyújtott védelem, a jelen ügyben alkalmazandó „hatékony jogorvoslat” és „tisztességes eljárás” alapelvei szempontjából viszont az alapelv tartalma és terjedelme a két szabályozásban megegyezik.

Az 34/2014 (XI.14.) AB határozat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény rendelkezéseivel összefüggésben is részletesen vizsgált a felperesi előadással azonos tárgyú indítványokat. Az AB határozat megállapította, hogy a Törvény rendelkezései alapján a feleknek érdemi és valós lehetőségük volt megfelelő hatékonysággal előadni az ügyeket, illetve a bíróságoknak lehetőségük volt az eléjük vitt tény- és jogkérdések érdemi vizsgálatára. E körben megállapította azt is, hogy a Törvényben foglalt határidők a tisztességes eljáráshoz való jog szempontjából nem aggályosak, illetve hogy a Törvény rendelkezései nem sértik a fegyverek egyenlőségének követelményét.

II. Az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötéseknek - a Törvény 4. § (1) bekezdése értelmében – egyidejűleg meg kell felelniük az egyértelmű és érthető megfogalmazás, a tételes meghatározás, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, az átláthatóság, a felmondhatóság és a szimmetria elvének. Ha e követelmények valamelyike nem érvényesül, az érintett általános szerződési feltételek tisztességtelennek minősülnek.

A tisztességtelenség fogalma a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben (a továbbiakban: régi Ptk.) 2006. március 01-től változatlan volt. Azt megelőzően pedig a hatályos régi Ptk. szabályai bár szövegezésben eltértek, érdemben azonban nem. A régi Ptk. 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. Ennek tükrében kellett a perben vizsgálni tehát, hogy a különböző időszakokban a felperes által alkalmazott üzletszabályzatok a fenti követelményeknek megfeleltek-e. Nincs jelentősége annak, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt), illetve más jogszabályok egyoldalú szerződésmódosítást szabályozó rendelkezései milyen tételes szabályokat tartalmaztak, ezek miként szigorodtak. A perbeli jogvita eldöntése során ugyanis nem azt kellett vizsgálni, hogy a vonatkozó szerződéses, illetve üzletszabályzati rendelkezések megfelelnek-e az alkalmazásuk idején hatályos törvények tételes rendelkezéseinek, hanem azt, hogy tisztességtelen szerződési feltételnek

minősülnek-e. Egyértelmű, hogy a felperes egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő üzletszabályzati rendelkezései – nyilvánvalóan a jogszabályi rendelkezések figyelembe vétele miatt – folyamatosan szigorodtak. Az azonban nem állapítható meg, hogy maradéktalanul megfeleltek a tisztességes szerződési feltételek kapcsán támasztott uniós szabályoknak, a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésének, valamint a tisztességes szerződési feltétellel szemben az EU Bíróság, illetve a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) joggyakorlatában felállított követelményeknek. Ez utóbbi feltételrendszer nem változott. Nem értékelhető változásként ugyanis az, ha az EU Bíróság vagy a Kúria ítéleteiben értelmezi, hogy milyen feltételek fennállása esetén tisztességtelen egy szerződési feltétel, és ezekből esetlegesen más következtetés vonható le, mint amelyet a felperes pusztán a vonatkozó jogi szabályozás, esetleg a korábbi joggyakorlat ismeretében irányadónak tekintett (C-92/11.számú RWE Wertrieb AG ügy, 58. pont). Tekintettel arra, hogy érdemben nem változott az uniós szabályozás, illetve a régi Ptk. szabályozása abban a vonatkozásban, hogy milyen esetben tisztességtelen egy szerződési feltétel, jogszerűen volt egységesen vizsgálható, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás feltételrendszere tisztességes volt-e 2004. május 01-től, az EU-hoz történt csatlakozásunktól kezdődően a Törvény hatályba lépéséig.

A Törvény hatálya alá tartozó szerződésekre irányadóak a 93/13/EGK irányelv fentebb értelmezett rendelkezései, amelyeket a Törvény 4. § (1) bekezdése összefoglal. A szerződéskötést megelőző tájékoztatás, illetve a hitelszerződésben előírt információ feltüntetése azonban nem jelenti azt, hogy az alkalmazott szerződési feltétel szükségszerűen tisztességesnek minősül. Az Európai Unió Bírósága is nyilvánvalóvá tette, hogy az adott szerződési feltételhez kapcsolódó tájékoztatás önmagában nem zárja ki a feltétel tisztességtelen jellegét (C-342/13, 34. pont). A Törvény 4. § (1) bekezdése csak annyiban zárja ki, illetve nehezíti el az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötések alkalmazását, amennyiben azok tisztességtelenek. Ebből következően a Törvény a felperest nem fosztja meg olyan szerződési feltételek alkalmazásának lehetőségétől, amelyre az uniós jog alapján jogosult lenne. A régi Hpt. 210. § (3) bekezdése – mint részletszabály – bizonyos körülmények között valóban lehetővé tette a kamat, a díj és az egyéb szerződési feltételek egyoldalú, az ügyfél számára kedvezőtlen módosítását. Ez azonban csak egy „felhatalmazó típusú rendelkezés” volt, semmi esetre sem tekinthető úgy, hogy a jogalkotó – kizárva a Ptk. 209. § (5) [illetve később (6)] bekezdésének, mint háttérjogszabálynak az alkalmazhatóságát – maga határozott volna meg egy szerződési feltételt, ami nem minősülhet tisztességtelennek. A felhatalmazó szabályon alapuló egyoldalú szerződésmódosításnak a kezdetektől fogva mindvégig korlátját képezte a jóhiszeműség és tisztesség általános, mögöttes törvényi követelménye.

Mindezekkel összhangban a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény is megfogalmazta: önmagában abból, hogy a pénzügyi intézmény az általános szerződési feltételekben az egyoldalú szerződésmódosítás jogát a Hpt.-ben írt követelményeknek megfelelő módon határozza meg, nem következik, hogy az ily módon körülírt okok – tartalmuk szerint – ne minősülhetnének a jóhiszeműség és tisztesség követelményét sértő, egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztóra hátrányos, tisztességtelen kikötéseknek. Az egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó kikötés attól még minősülhet tisztességtelennek, hogy nem ütközik jogszabályba. Az általános jellegű felhatalmazó szabályt konkrét tartalommal kitöltő, egyoldalú szerződésmódosító jogügyleteknek („hatalmasságoknak”) is meg kellett tehát felelniük a jóhiszeműség és a tisztesség általános, garanciális követelményének. Ehhez nyújtott konkrét támpontokat a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet, amely exemplifikatív felsorolásban határozta meg, hogy a fogyasztó és a gazdálkodó szervezet közötti szerződésben mely szerződési feltételek minősülnek tisztességtelennek. A Korm. rendelethez a legelső szerződéskötésektől kezdve hozzáigazíthaták a pénzügyi intézmények a szerződéses gyakorlatukat.

Ezzel összhangban a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 3. pontja rögzíti: az olyan feltétel tisztességtelensége, amelynek tartalmát jogszabály kimerítően (taxatív) határozza meg, bíróság által nem vizsgálható. Ha a kógens keretszabályt a felek rendelkezési joga tölti meg tartalommal, vagy ha a felek a diszpozitív jogszabályi rendelkezésektől eltérnek, az ilyen feltétel tisztességtelensége vizsgálható. A kógens keretszabályt a pénzügyi intézmény rendelkezési joga tölti meg tartalommal. Ilyen esetekben hivatkozni lehet arra, hogy a módosításra feljogosító egyik vagy másik, vagy valamennyi kikötés a tartalmában indokolatlanul és egyoldalúan előnyös a pénzügyi intézmény javára

– hátrányos a fogyasztó számára –, ezért tisztességtelen; a feltétel tisztességtelenségének tartalmi vizsgálata pedig a bíróság jogkörébe tartozik. Vizsgálható a feltétel tisztességtelensége akkor is, ha az adott jogszabály diszpozitív rendelkezésében meghatározott feltételtől tér el a pénzügyi intézmény az általános szerződési feltételekben.

Pfv.V.20.627/2015/5.

Általános szerződési feltételekhez kapcsolódó törvényi vélelem megdöntése iránti kereset elbírálásának szempontjai.

A 34/2014. (XI.14.) AB határozatban (a továbbiakban: AB határozat1) az Alkotmánybíróság megállapította, hogy 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) sem a tisztességtelenség tartalma, sem annak jogkövetkezményei tekintetében nem tartalmaz visszaható hatályú jogalkotást (Indokolás, [71-114]). Az AB határozat1 a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) célkitűzéseiből levezethetőnek tartja azt az értelmezést, hogy a tömegesen felmerülő tisztességtelen szerződési feltételek esetén a tagállam jogalkotás útján is beavatkozhat és az eljárási szabályokat oly módon alakíthatja ki, hogy a fogyasztók helyett és érdekében lépjen fel, illetve érvényesítsen igényt (Indokolás, [131]).

A Kúria e körben hangsúlyozta, hogy az Irányelv 6. és 7. cikkeinek átültetése során – uniós igényérvényesítési szabályok teljes hiányában vagy amennyiben azok az igényérvényesítés részletszabályait nem határozzák meg - a tagállamok széles körű eljárási autonómiát élveznek mindaddig, amíg az Európai Unió Bírósága által kialakított egyenértékűség és tényleges érvényesülés elveinek megfelelnek (C-212/04. sz. Adeneler ügy, 95. pont; C-364/07. sz. Spyridon ügy, 126. és 149. pontok). A tagállami eljárási autonómia kiterjed arra is, hogy a tagállamok egyes szerződési feltételeket a törvény erejénél fogva tisztességtelennek vagy az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek minősítsenek.

Az Alkotmánybíróság részletesen vizsgált és érdemben elbírált a Törvény egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló kezdeményezéseket. Az AB határozat1 megállapította, hogy a Törvény rendelkezései alapján a feleknek érdemi és valós lehetőségük volt megfelelő hatékonysággal előadni az ügyeket (Indokolás, [172]), illetve a bíróságoknak lehetőségük volt az eléjük vitt tény- és jogkérdések érdemi vizsgálatára (Indokolás, [173]). E körben megállapította azt is, hogy a Törvényben foglalt határidők a tisztességes eljáráshoz való jog szempontjából nem aggályosak (Indokolás, [145]-[174]), illetve a Törvény rendelkezései nem sértik a fegyverek egyenlőségének követelményét (Indokolás, [175]-[180]).

Közigazgatási ügyszak

Kfv.III.35.254/2014/6.

A vetésváltásra vonatkozó szabályok az adott területhez kapcsolódnak, azokat sem lehet úgy értelmezni, hogy földhasználó-váltás esetén a két éves ciklusnak nem kell érvényesülnie.

Az 50/2008. (IV.24.) FVM rendelet (a továbbiakban: Rendelet1) 4.§ (2) bekezdéséből és 1. számú melléklet 3. pont b) alpontjából megállapítható, hogy a vetésváltásra irányadó szabályok az adott területre vonatkoznak, azokat nem lehet úgy értelmezni, hogy földhasználó-váltás esetén a két éves ciklusnak nem kell érvényesülnie. Egy ilyen jogszabály értelmezés a vetésváltás céljával lenne ellentétes.

A felperes a perbeli terület tekintetében 2012-től lett földhasználó, a vetésváltásra vonatkozó előírás már 2012-ben részét képezte a Rendelet1 1. számú mellékletének. Így a felperesnek, amikor búza termesztésbe kezdett, ismernie kellett a jogszabályok rendelkezéseit, az abban kitűzött célokat. A jogszabályi előírásokból egyértelműen következik a két éves vetésváltási ciklus, így a felperesnek a

föld megvásárlásakor tájékoztatást kellett volna kérnie a korábbi években termesztett növényekről. Ennek elmulasztása vezetett oda, hogy a hatóság a kölcsönös megfeleltetési szabályoknak való meg nem felelést állapította meg. Jelen ügyben a hatóság nem mulasztott, ugyanis nem a hatóságnak, hanem a felperesnek kellett volna tájékozódnia a korábbi években termesztett növényekről annak érdekében, hogy a vetésváltásra irányadó szabályokat betartsa.

A 1122/2009/EK rendelet 73. cikk (1) bekezdése mentesíti a szankció alól a mezőgazdasági termelőt, ha tényszerűen pontos információt nyújtott be, vagy másképpen bizonyítja, hogy nem vétkes. Jelen ügyben a felperes nem nyújtott be tényszerűen pontos információt akkor, amikor a 2012. támogatási évre kérelmet terjesztett elő, hiszen tényszerűen az a két éves ciklust követő harmadik – a jogszabályok szerint már nem támogatható – évre vonatkozott.

A perbeli jogviszonyra a 81/2009. (VII.10.) FVM rendelet (a továbbiakban: Rendelet2) 2.§-ára figyelemmel az 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási törvény) 9.§ s) és t) pontját kell alkalmazni a szándékosság és gondatlanság fogalma körében. A fent kifejtettek figyelemmel a felperes magatartása az Eljárási törvény 9.§ t) pontja szerinti gondatlan magatartásnak minősül, ezért vele szemben jogszerűen került alkalmazásra szankció figyelemmel a Rendelet1 6.§ (1) bekezdésére, valamint a Rendelet2 5.§-ára és 2. számú mellékletére.

Kfv.III.35.275/2014/4.

Az ügyfél által igényelt terület meghatározása során figyelembe kell venni a túligénylésről szóló adategyeztetésre való felkérés alapján tett ügyféli módosítást.

A Kúriának abban kellett döntenie, hogy a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási törvény) 43.§ (1) bekezdése és 43/A.§-a, miként viszonyul a 29/2012. (III.24.) VM rendelet (a továbbiakban: Egységes kérelem rendelet) 15.§-ához, és ezzel összefüggésben a kérelemmódosítás figyelembe vehető-e a területeltérés értékelése során, avagy nem.

Az Egységes kérelem rendelet 15.§ (1) bekezdése szerint az egységes kérelemben foglaltak, valamint a támogatási feltételek adminisztratív és fizikai ellenőrzésére

a) a 1122/2009/EK. bizottsági rendeletben,

b) a kölcsönös megfeleltetés körébe tartozó ellenőrzések lefolytatásával, valamint a jogkövetkezmények alkalmazásával kapcsolatos szabályokról szóló 81/2009. (VII.10.) FVM rendeletben,

c) a HMKÁ rendeletben, továbbá

d) a 2.§ (1) bekezdésében hivatkozott, az egyes támogatási jogcímekre vonatkozó jogszabályokban foglaltak szerint kerül sor a 3.§ (5) bekezdés a) pontja szerint benyújtott változásvezetési kérelem feldolgozása során megállapítottak figyelembevételével.

A 15.§ (2) bekezdése értelmében, ha az adott referenciaterrületre benyújtott támogatási kérelmekben szereplő igénylések, illetve az (1) bekezdés alapján végzett ellenőrzések által lefedett terület összesen nagyobb, mint a referenciaterrület mértéke, akkor túligénylés állapítható meg, amelyről az MVH az érintett ügyfelet értesíti. A 15.§ (3) bekezdés b) pontja szerint, ha a túligénylés meghaladja a mérési tűréshatárral számolt referenciaterrületet, akkor az MVH végzés kibocsátásával értesíti az érintett ügyfeleket, és egyúttal felszólítja őket a kérelemben megadott adatoknak a valóságnak megfelelő helyesbítésére, vagy az (5) bekezdés b) pontja szerint jár el.

A csatolt hatósági iratokból megállapítható, hogy a felperes területei tekintetében a hatóság 2012. augusztus 1. napján helyszíni ellenőrzést végzett, melyről készült jegyzőkönyvet a felperes meghatalmazottja útján 2012. november 27. napján vette át. Ugyanakkor az elsőfokú hatóság a 2012. október 8-án kelt – és a felperes meghatalmazottja által 2012. október 24-én átvett – végzésével tájékoztatta a felperest a túligénylésről, egyben az Egységes kérelem rendelet 15.§ (3) bekezdés b) pontja szerinti adategyeztetésre kötelezte. Az adategyeztetésnek a felperes 2012. október 31-én eleget tett, a vitatott 2. parcella területét 11,29 hektárra csökkentette 34,32 hektárról.

Az Eljárási törvény 43.§ (1) bekezdése kimondja, hogy az ügyfél az ellenőrzésről való tudomásszerzést követően az ellenőrzés alá vont intézkedésre – a vizsgált időszakra és az ellenőrzés tárgyára – vonatkozó kérelmét nem módosíthatja vagy vonhatja vissza.

A Kúria álláspontja szerint az Egységes kérelem rendelet 15.§ (1), (2) bekezdése és (3) b) pontja, valamint az Eljárási törvény 43.§ (1) bekezdése a perbeli tényálláshoz kapcsolódóan csak egységesen értelmezhető.

Nem vitatott tény, hogy a felperes a 2012. augusztus 1-jén lefolytatott helyszíni ellenőrzésen nem volt jelen, az arról készült jegyzőkönyvet meghatalmazottja csak 2012. november 27-én, az adategyeztetésre való felhívásnak történő felperesi nyilatkozat megtételét követően kapta kézhez. Tehát a felperes az adategyeztetés időpontjában a helyszíni ellenőrzésről nem tudott, illetve a jogszabály által meghatározott módon nem értesült márpedig az ellenőrzéstől való tudomásszerzés hiányában az Eljárási törvény 43.§ (1) bekezdése nem alkalmazható.

Az elsőfokú hatóság az adategyeztetésre felhívó végzésében valóban hivatkozott arra, miszerint ellenőrzésen alapul az adategyeztetésre kötelezés, ez azonban önmagában nem alapozza meg az eljárási törvény 43.§ (1) bekezdésének a perbeli tényállásra való alkalmazhatóságát. A felperes jogkövető magatartása nem vezethet oda, hogy az adategyeztetésnek való megfelelést követően ezt a hatóság figyelmen kívül hagyja és ne értékelje a kérelem szerinti terület meghatározása során.

Az Egységes kérelem rendelet 15.§ -a és az Eljárási törvény 43.§ (1) bekezdése egymással nem teljesen koherens szabályokat határoznak meg, ezen jogszabályok közötti ellentmondást a legfelsőbb bírói fórum a fenti jogértelmezéssel oldotta fel.

Az Eljárási törvény 43/A.§-a a perbeli tényállásra nem alkalmazható, mert a felperes nem az eljárási törvény 26.§ (1) bekezdés a)-e), g) pontjaiban, valamint a (3) bekezdés a)-x) pontjaiban meghatározott nyilvántartási rendszerekben kezdeményezett visszamenőleges módosítást.

Kfv.III.35.297/2014/7.; Kfv.III.35.298/2014/7.; Kfv.III.35.299/2014/7.;
Kfv.III.35.306/2014/7.

A "Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot" előírásainak való meg nem felelés tényének megállapításán túl is fennáll a hatóság Ket. 50.§ (1) bekezdéséből eredő tényállás tisztázási kötelezettség.

A szándékosság és a gondatlanság magatartáshoz rendelt, tudattartalmat jellemző kategóriák, melyből következően a tényállás feltárása során nem mellőzhető annak az ügyféli magatartásnak az azonosítása, melyre a szándékosság/gondatlanság egyáltalán értelmezhető.

Az évetési tilalomhoz kapcsolódó jogkövetkezményeket a 81/2009. (VII.10.) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet), valamint a Tanács 2009. január 19-i a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 73/2009/EK rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) 23. cikke tartalmazza. Utóbbi folytán kiemelt jelentősége van annak, hogy a jogkövetkezmény alapját képező magatartás szándékos vagy gondatlan. Olyan rendelkezése azonban az EK rendeletnek sincsen, mely jogkövetkezmény alkalmazását a normasérelmet eredményező magatartás értékelése nélkül tenné lehetővé.

Az elsőfokú hatóság és az alperes az ügyfél – felperes – felelősségének megállapíthatóságához megelégedett annak rögzítésével, hogy helyrehozható, kismértékű tarlóégetés történt, valamint azzal, hogy e körben gondatlanság, enyhe szabálytalanság áll fenn. Arra vonatkozóan azonban tényállást egyik szerv sem állapított meg, hogy felperes gondatlansága a tűz keletkezésével okozatban konkrétan milyen magatartás (tevés vagy mulasztás) miatt áll fenn; mindez a Ket. 50.§ (1) bekezdésének az ügy érdemére kiható megsértését jelentette.

Kfv.V.35.414/2014/4.

Az adómentességet az adózónak kell igazolnia.

Az Európai Unió Bíróságának felperes általa hivatkozott C-409/04. számú ítélet is tartalmazza, hogy nem ellentétes a közösségi jog szabályaival, „ha a termékértékesítés helye szerinti tagállam illetékes hatóságai előírják a jóhiszeműen eljáró és a Közösségen belüli termékértékesítést illetően az adómentességhez való jogát valószínűsítő bizonylatokat benyújtó értékesítő részére, hogy utólag hozzáadott értékadót fizessen e termékek után, amennyiben e bizonylatok hamisnak bizonyulnak, de az értékesítő adókijátszásban való részvételét nem állapították meg, és amennyiben ez utóbbi minden lehetséges ésszerű intézkedést meghozott annak érdekében, hogy az általa lebonyolított közösségen belüli termékértékesítés ne vezessen adókijátszáshoz”.

A perbeli esetben egyértelműen megállapítható, hogy az adózó által benyújtott bizonylatok valótlán tartalmúak, hamisak és az is, hogy az adózó konkrét tevőleges magatartása a román társaság által elkövetett adókijátszásban nem igazolt, nem bizonyított, erre adat nem merült fel. Emiatt az adóhatóság jogszerűen vizsgálta, hogy az adózó megtett-e minden lehetséges, ésszerű intézkedést annak érdekében, hogy az általa lebonyolított ügylet ne vezessen adókijátszáshoz.

Az adóhatóság határozata helytállóan tartalmazza azokat az adatokat, tényeket, körülményeket, amelyeket objektívnak kell minősíteni, és amelyek egyértelműen és kétséget kizáróan igazolják, hogy az adózó nem tett meg minden tőle ésszerű elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa lebonyolított ügylet ne vezessen adókijátszáshoz. Az adóhatósági határozatban e körben részletesen ismertetett adatokra figyelemmel az adózó a perben sem ajánlott fel olyan bizonyítást, amely az adóhatósági megállapítások valóságtartalmát, tényszerűségét megdönthette volna. Az adózó a peres eljárás során is, csupán fenntartotta a közigazgatási eljárás során előadottakat, mely szerint – a kiszállítás tényleges meg nem történtét nem vitatva – jóhiszeműen járt el. Ez utóbbi magatartásának alátámasztására, illetve az adóhatósági határozatban rögzítettek megcáfolására azonban a perben bizonyítást nem ajánlott fel.

A kifejtettre figyelemmel a Kúria azt állapította meg, hogy az adóhatóság határozata a kereset által vitatott körben nem jogszabálysértő.

Kfv.IV.35.455/2014/8.

A területalapú támogatás alanya lehet jogszerű földhasználóként a családi gazdaság vezetője is.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alapján a Kúriának a jelen ügyben abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy a támogatási jogviszony szempontjából jogszerű földhasználatnak minősül-e, ha az igényelt földterület a földhasználati nyilvántartás adatai szerint a kérelmező által vezetett családi gazdaság része.

A Kúria több ügyben szembesült a jogszerű földhasználat fogalmának tartalmával. A vonatkozó uniós és hazai szabályozás összevetésének eredményeként a hazai szabályozás szigorúbb követelményrendszerét az Európai Unió Bíróságának eseti döntésére figyelemmel megengedhetőnek ítélte, amelynek alapjául az európai és nemzeti költségvetési források védelmét jelölte meg (elsőként: Kfv.IV.35.319/2013/3.). Az európai és a hazai forrásokból táplálkozó földalapú támogatások megszerzése tehát alanyi oldalról akkor jogszerű, amennyiben a kérelmező igazolni tudja, hogy igényelt földterületei jogszerűen állnak rendelkezésére [73/2009/EK rendelet (továbbiakban: EK rendelet) 124. cikk (2) bekezdés második fordulata], a földterületet jogszerű és igazolható jogcím alapján használja.

Az EK rendelet 124. cikke - és annak alapján a hazai szabályozás is - a termeléshez kötött egységes területalapú támogatások megszerzését tárgyi oldalról a „hasznosított mezőgazdasági területnek” a tagállam által meghatározott időpontbeli rendelkezésre állásához köti. A jogosulti oldalról az EK rendelet fogalom-meghatározásokat tartalmazó rendelkezései között a nemzeti jog szerinti jogi formától („jogállástól”) függetlenül azt a követelményt támasztja, hogy a mezőgazdasági termelő tényleges mezőgazdasági tevékenységet folytasson a „Közösség területén található” gazdaságában

[EK rendelet 2. cikk a) pont]. Az uniós joganyag perbeli alkalmazása és az abból folyó jogok és kötelezettségek érvényesítése nem mellőzhető.

A családi gazdaság az 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Tft.) 3. § h) pontja által meghatározott termelési egység, amelynek a termőföld és a gazdálkodáshoz szükséges egyéb ingó, ingatlan vagyontulajdon állhat jogszerű használatában. A termőföld különböző jogcímen való jogszerű használatát a 356/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.3.) 4. és 5. §-ai értelmében a földhasználati nyilvántartásban a földhasználati lap I. és II. részei közhiteles adatként tartják számon.

A Tft. fogalom-meghatározása értelmében a jogalkotó nem ismerte el a családi gazdaságot önálló jogi személyként, így az jogviszonyokban önállóan nem, hanem csak vezetője, illetve tagjai révén szerezhethet jogokat és kötelezettségeket. Eszerint amennyiben a családi gazdaság jogszerű és igazolt használatában álló termőföld a támogatás tárgyaként megfelel valamely mezőgazdasági támogatási forma feltételrendszerének, úgy annak megszerzésére a családi gazdaság Tft. 3. § i) pont 1. alpontja szerinti képviselője, avagy a földhasználati jog személy szerint megjelölt tagja jogosult. Ha ez nem így lenne, úgy a támogatási jogviszonyban nem kerülne elismerésre a családi gazdaságban gazdálkodó jogszerű földhasználata.

A támogatás megszerzésének alanyi oldalához kapcsolódóan hazai előírás, amely a termőföld jogszerű használatát, valamely jogilag értelmezhető és nyilvántartott, tehát igazolható jogcímmel köti, a tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indokkal alátámasztott többletfeltétel. A családi gazdaság földhasználati nyilvántartásban nyilvántartott termőföld-használata jogszerű földhasználatot jelent a családi gazdaság keretei között gazdálkodó regisztrált mezőgazdasági termelő számára, amennyiben a személyes, saját gazdálkodás igazolható.

Ezt az összefüggést tette egyebekben egyértelművé a törvényalkotó a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási tv.) 44. § (4)-(7) bekezdéseinek 2014. január 7-ével hatályba lépett módosításával is: a jogszerű földhasználatot nem csak a földhasználati lap, hanem a családi gazdaság alapításáról szóló megállapodás is igazolja.

A 2012-es támogatási év vonatkozásában hatályos 29/2012. (III. 24.) VM rendelet (a továbbiakban: R.1.) 1. § 8. pontjában rögzített fogalom-meghatározás szerint jogszerű földhasználó az, aki meghatározott időpontban (a kérelem benyújtása idején a tárgyév június 9.) „földhasználóként bejegyzett ügyfél (...)”. Tekintettel az EK rendelet 2. cikk a) pontjában, valamint a Tft. 3. § h) és i) pontjaiban foglaltakra is, a családi gazdaság vezetője a Tft.-n alapuló jogszerű földhasználó.

Kfv.IV.35.535/2014/5.

Gyepgazdálkodási célprogramban történő támogatáshoz a nád nem minősíthető takarmánynövénynek.

A Kúria megállapította, hogy az 1789/2003/EK rendelet 1. cikke és 17-23. cikkei az 1122/2009/EK rendelet 5-9. cikkei és 26-35. cikkei, a 73/2009/EK rendelet 1. cikke, 14-20. cikkei a 796/2004/EK rendelet 5. cikke 10. cikke és 23-30. cikkei előzetes döntéshozatali eljárásban való értelmezésére jelen ügyben nincs szükség. A mezőgazdasági parcellák azonosítása a támogatási jogosultságok azonosítása, a támogatási kérelmek értékelése és a jogosultsági feltételek ellenőrzése jelen ügyben a vonatkozó szabályok szerint történt. Az eljáró bíróság nem kényszerítette felperest, hogy a hatóság által 6 évvel korábban megállapított tényállással szemben ellenbizonyítson, hanem (a Kúria útmutatásának megfelelően) kezdeményezésére szakértőt rendelt ki a szakkérdés eldöntésére.

Az előzetes döntéshozatali eljárás a nemzeti bíróságok és az Európai Unió Bírósága feladatainak világos szétválasztásán alapul, az ügy konkrét tényállásának megítélése a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik. Következésképpen a Bíróság kizárólag a közösségi jogszabály értelmezéséről vagy érvényességéről jogosult határozni a nemzeti bíróság által közölt tényállás alapulvételével (lásd a C-235/95. sz., Dumon és Froment ügyben 1998. július 16-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-4531. o.] 25. pontját és a C-421/01. sz. Traunfellner-ügyben 2003. október 16-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-11941. o.] 21. pontját).

Az Európai Unió Bírósága nem jár el érdemben akkor, ha a nemzeti bíróság által feltett kérdés hipotetikus, azaz nem függ össze az alapeljárás tényeivel vagy tárgyával, vagy ha a probléma elméleti jellegű, illetőleg ha a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli, illetve jogi adatokkal, amelyek a feltett kérdések hasznos megválaszolásához szükségesek (lásd különösen a C-13/05. sz. Chacón Navas-ügyben 2006. július 11-én hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé] 32. és 33. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

A felperes által feltett kérdések egy része az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkébe foglalt tisztességes eljáráshoz való joghoz való viszonyt érinti. Ezt a jogot az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése is tartalmazza. A szakértő kirendelésének a rendje, a kereseti kérelemhez kötöttség (azaz, hogy az első tárgyaláson módosítható a kereseti kérelem) a nemzeti eljárásjog részét képezi. A bíróság a közigazgatási perekre is irányadó polgári perrendtartás szabályai alapján járt el, ezen szabályoknak a tisztességes eljáráshoz való jogba ütközése megalapozottan nem merül fel.

Kfv.IV.35.567/2014/6.

A jogszerű földhasználatot a támogatási kérelem benyújtásakor kell igazolni. Az utólagos, visszamenőleges hatállyal átvezetett földhasználati jogosultság nem alapozza meg a támogatási kérelmet.

A Kúria több támogatási időszak szabályozása alapján, több összefüggésben vizsgálta már a területalapú támogatások megszerzésének jogi feltételeként a jogszerű földhasználat igazolásának kötelezettségét. Kialakult gyakorlatában – az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EuB) eseti döntésére támaszkodva – több megállapítást is tett, amelyektől a jelen esetben sem látott indokot az eltérésre.

A kérelem idején hatályos 73/2009/EK rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) 124. cikke nem kétségesen a támogatás megszerzésének feltételeként a földterület mezőgazdasági termelő részére történő „rendelkezésre állását” írja elő. A Kúria eddigi gyakorlatában – figyelemmel az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EuB) esetjoga alapján [C-375/08, Indokolás: [38], valamint [46]-[90] bekezdései] arra a következtetésre jutott, hogy az uniós és a hazai költségvetési források védelme indokolhatja azt, hogy a hazai szabályozás a támogatás megszerzését a jogszerű földhasználat hitelt érdemlő igazolásához kösse. A támogatás alapjául szolgáló parcellák jogszerű jogcím alapján történő használata esetén tekinthetők úgy, mint amelyek a mezőgazdasági termelő rendelkezésére állnak (elsőként: Kfv.IV.35.319/2013/3. szám, legutóbb: Kfv.IV.35.168/2014. szám).

A perben alkalmazandó 22/2010. (III. 16.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.1) 3. § (2) bekezdése értelmében „[e]gységes területalapú támogatás iránti kérelmet az a mezőgazdasági termelő nyújthat be, aki a támogatás alapjául szolgáló terület vonatkozásában az egységes kérelem rendelet alapján jogszerű földhasználónak minősül.” Az 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.2.) értelmű 1. § 7. pontja értelmében: „jogszerű földhasználó: a földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet szerinti földhasználati nyilvántartásba (a továbbiakban: földhasználati nyilvántartás) a tárgyév május 31-i dátum szerinti állapotnak megfelelően bejegyzett földhasználó, akinek a jogszerű földhasználatát a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) a földhasználati nyilvántartás adatai alapján ellenőrizheti”.

A hivatkozott rendelkezések értelmében a támogatási kérelem elfogadásának alapja a kérelmező jogszerű földhasználat.

Kfv.I.35.732/2014/6.

Amennyiben a számla tartalmi hibája, hiányossága önmagában nem okozza annak hiteltelenségét, vizsgálni kell a számlabefogadó tudattartamát az adólevonási jog elbírálásánál. A levonás akkor tagadható meg, ha a számla befogadója tudta vagy tudnia kellett volna, hogy csalárd ügyletben vesz részt.

A 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban Áfa tv.) rendelkezései szerint egy számla alapján általános forgalmi adót visszaigényelni akkor lehet, ha a számla tartalmilag és formailag hiteles. A tartalmi hiteltelenséget az okoz, ha a gazdasági esemény nem a számlában írt felek között vagy nem az ott írt módon következett be. Jelen per tényállása alapján azonban megállapítható, hogy a gazdasági esemény az adózó és a számlakiállító között a számlában írt módon végbement, mint ahogy azt nagyon részletesen kifejtette az elsőfokú bíróság ítélete is. Nincs olyan tartalmi hiba vagy hiányosság, ami miatt a számla önmagában hiteltelen lenne, és amely miatt a tudattartalom vizsgálata már fel sem merülhetne.

Az Európai Unió Bírósága számos ügyben, benne a magyar vonatkozású C-80/11 és C-142/11 számú (Mahagében-Dávid-)egyesített ügyekben is állást foglalt abban a kérdésben, hogy az adóhatóság általános jelleggel nem követelheti meg a levonási jogát gyakorolni kívánó adóalanytól egyfelől az arról való meggyőződés érdekében, hogy a korábban teljesített ügyletekkel kapcsolatban nem történt szabálytalanság vagy csalás, ellenőrizze, hogy az e jog gyakorlásának alapjául szolgáló termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó számla kibocsátója adóalanynak minősül-e, hogy rendelkezik-e a szóban forgó termékekkel és képes-e azok szállítására, illetőleg, hogy bevallási és fizetési kötelezettségének eleget tesz-e, vagy másfelől, hogy e vonatkozásban rendelkezzen iratokkal.

Erre tekintettel tehát az adózó az adóhatóság által feltárt tényállás mellett nem tehető felelőssé a lánc korábbi szereplői által elkövetett jogsértésekért, miután nem állapítható meg objektív körülmények alapján, hogy az adózó tudta vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jogának megalapozására felhozott ügylettel adócsalásban vesz részt. Az adócsalásban való részvételt, az arról való tudomásszerzést önmagában az alacsony árakkal nem lehet magyarázni, és azzal sem, hogy az adózó nem hivatalos márkakereskedőtől vásárolt.

Az elsőfokú bíróság az Európai Unió Bíróságának több ítéletére is hivatkozott, így a C-324/11. számú (ún. Tóth-)ügyre is, amely az eltérő tényállása okán helytelen volt, a bejelentés nélkül foglalkoztatott „feketemunkások” alkalmazása jelen ügyben nem merült fel.

Kfv.III.37.312/2015/5.szám

Olyan szabályozási területeken, ahol a védett érdek a szabályozás tárgya, a piaci verseny, különösen abban az esetben, ha a szabályozásnak uniós jogi vonatkozása is van, alapot adhat a versenytársi minőség a keresetőségi jog elismerésére. Amennyiben a piaci verseny védelmét szolgáló szabályozásról van szó és a különös eljárási szabályozás nem alkalmaz a Ket. ügyfélfogalmától eltérő szabályokat, akkor az az ügyféli minőséget is megalapozhatja.

A Kúria által kezdeményezett előzetes döntéshozatal tárgyában az Európai Unió Bírósága a 2015. március 19. napján kelt C-510/13. számú ügyben hozott ítéletében úgy határozott a földgázszállító határozatokról való hozzáférés feltételeiről szóló, 2005. szeptember 28-i 1775/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek (a továbbiakban: EK rendelet) az e rendelet mellékletével, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett 5. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a valamely szabályozó hatóság jogi aktusai jogszerűségének felülvizsgálatára hatáskörrel rendelkező bíróság előtti keresetindításra vonatkozó azon nemzeti szabályozás, amely az alapügyben vizsgálthoz hasonló körülmények között nem teszi lehetővé a Zrt.-hez hasonló gazdasági szereplő keresetőségi jogának a tekintetben történő elismerését, hogy e szabályozó hatóság földgázrendszerrel kapcsolatos üzemi és kereskedelmi szabályzatára vonatkozó határozata ellen keresetet indítson.

Az Európai Unió Bírósága ítélete szerint a rendelet egyes preambulum rendelkezéseiből és 10 cikkéből következően, a rendelet 5. cikkében foglalt és ennek részleteit tartalmazó rendelet mellékletét képező szabályokat (iránymutatásokat), a piaci szereplők hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható feltételek mellett, a szállítási hálózathoz való hozzáférést deklaráló alapvető jellegű szabályokat a szabályozó hatóságoknak működésük során érvényesíteniük kell. Mivel az EK rendelet a kapacitásallokációs mechanizmusok és szűk keresztmetszetek kezelése körében a hálózathoz hozzáférni kívánó felhasználók érdekében meghatározott védelmi intézkedésnek minősülnek, vagyis számukra jogokat biztosíthatnak, figyelemmel a Tele2 Telecommunication ítélet, c-426/05

[EU:C:2008:110] 34. pontjára is, ezért az Európai Bíróság álláspontja szerint az EK rendelet 5. cikkére figyelemmel alapján a Zrt.-t úgy kell tekinteni, mint amelynek jogait potenciálisan érinti a szabályozó hatóság határozata. Így, jóllehet főszabály szerint a nemzeti jog feladata a jogalany kereshetőségi jogának és eljáráshoz fűződő érdekének meghatározása, az uniós jog az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés tiszteletben tartásán kívül megköveteli, hogy a nemzeti szabályozás következtében ne sérüljön a hatékony bírói jogvédelemhez való jog, ahogyan azt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke biztosítja, s ahogyan ezt az Európai Unió Bírósága is rögzítette a Mono Car Styling ítélet, C-12/08, [EU:C:2009:466], 49. pontjában is.

Ahogy arra az Európai Unió Bíróságának ítélete rámutatott, a kapacitásallokáció és a szűk keresztmetszetek szabályozása, mint a hálózatokhoz való hozzáférés az egységes belső piaci verseny védelmének kiemelkedő jelentőségű eleme, és így az uniós jog szempontjából sajátos megítélésű. Míg az uniós jog alapján a kereshetőségi jog meghatározása főszabály szerint a nemzeti jog feladatai közé tartozik, addig ezeken a területeken az uniós jog is meghatároz bizonyos, garanciális jellegű rendelkezéseket. Így a Ket. 15. § (1) bekezdésében rögzített ügyfélfogalom „jogát, jogos érdekét” eleme, valamint ahhoz kapcsolódóan a Pp. 327. § (1) bekezdése alapján megállapítható kereshetőségi jog értelmezése során az uniós jog vonatkozó szabályait is figyelembe kell venni.

Az Európai Unió Bíróságának ítélete alapján a Kúria megállapította, hogy a felperesnek, mint gazdasági szereplőnek, külön jogorvoslatra vonatkozó uniós jogi szabályok nélkül is, önmagában a piaci szereplők hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható feltételek melletti szállítási hálózathoz való joga biztosításának kötelezettségéből eredően, e jog tényleges érvényesülése érdekében, joga van a perindításhoz, ezen jogát érintő kérdésekben kereshetőségi joga fennáll, és e tekintetben az ügy jogát és jogos érdekét közvetlenül érinti, ekként egyben ügyfélnek is minősül.

Ebből következik, hogy olyan szabályozási területeken, ahol a védett érdek, a szabályozás tárgya, a piaci verseny, különösen abban az esetben, ha a szabályozásnak uniós jogi vonatkozása is van, alapot adhat a versenytársi minőség a kereshetőségi jog elismerésére. Amennyiben a piaci verseny védelmét szolgáló szabályozásról van szó és a különös eljárási szabályozás nem alkalmaz a Ket. ügyfélfogalmától eltérő szabályokat, akkor az az ügyféli minőséget is megalapozhatja.

Mindezt az EBH2004.1100. számon közzétett elvi bírósági határozat – figyelemmel a jelen ügyben alkalmazandó szabályokat követően 2012. február 1-jén hatályba lépett Ket. 1.§ (2) bekezdésének gazdasági érdekre való utalására is – bár az eddigieknél szűkebb körben, de fő szabály szerint továbbra is alkalmazható, ugyanakkor bizonyos területeken, ahol a szabályozás tárgya a piaci verseny védelme, nem automatikusan érvényesül. Ez utóbbi esetekben a sajátos szabályozási tárgyra és az uniós jog érvényesülésére figyelemmel kell lenni a kereshetőségi jog vizsgálatakor, és a versenytársi minőség, a gazdasági érdek megalapozhatja a közvetlen jogos érdeket, a kereshetőségi jogot.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen határozat.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bpkf.III.590/2014/2.

A rendbíróságot kiszabó végzés megváltoztatása a védő önhibából történő mulasztásának hiányában.

A rendelkezésre álló iratokból az állapítható meg, hogy Dr. X. a meghatalmazás napján, vagyis 2014. február 24-én már bejelentette meghatalmazását az ítélőtáblán, és kérte a nyilvános ülés beállítását annak érdekében, hogy a védelem ellátására megfelelően felkészülhessen.

Az ítélőtábla a nyilvános ülés előtti napon, 2014. március 4-én tájékoztatta a védőt, hogy a nyilvános ülés elhalasztására nem kerül sor, köteles megjelenni és a terhelt védelmét ellátni.

Dr. X. a bíróság felhívásának eleget téve a nyilvános ülésen megjelent, és ismételten indítványozta annak elhalasztását, hogy a védelem ellátására megfelelően felkészülhessen.

Az ítélőtábla ennek eleget téve március 12-ére halasztotta és tartotta meg a nyilvános ülést, amikor Dr. X. a másodfokú jegyzőkönyv egyértelmű adatai szerint több, mint 1 órás, 12 oldalt kitevő perbeszédet tartott, majd az ítélőtábla ezt követően március 18. napjára napolta a határozathirdetést.

A Kúria álláspontja szerint a Be. 69. § (2) bekezdésében írt, rendbíróság kiszabását igénylő feltételek nem valósultak meg, különösen nem az önhiba.

A védő a meghatalmazás kézhezvételét követően nyomban, még aznap jelezte az ítélőtábla felé, hogy a március 5-i nyilvános ülésen a terhelt védelmét – megfelelő felkészülés hiányában – nem tudja kellően ellátni. A bíróság nemleges tájékoztatását követően a nyilvános ülésen is megjelent és ez irányú igényét továbbra is fenntartotta.

A Kúria álláspontja szerint Dr. X. ügyvéd a meghatalmazás kézhezvételét követően úgy járt el, ahogy az elvárható, ugyanis akadályoztatását, illetve a felkészülési idő biztosítása iránti igényét haladéktalanul, még aznap bejelentette a bíróságnak.

Helyesen és törvényesen járt el az ítélőtábla, amikor a nyilvános ülést – végzésében írtak szerint – „a védői jogokat messzemenően tiszteletben tartva, eltekintve helyettes védő kijelölésétől” a nyilvános ülést elhalasztotta. Ezen álláspontjának viszont ellentmond, hogy ugyanakkor a védői jogok elismerése mellett, vagy annak ellenére rendbírósággal sújtotta a meghatalmazott védőt.

Az ítélőtábla azt is elismerte, hogy a meghatalmazott védő írásbeli idézésére idő hiányában már nem volt lehetősége, azonban „tudott a tárgyalásról és arról, hogy ott védőként kell megjelennie és feladatait ellátni”. A védő e megjelenési kötelezettségének eleget is tett, mindössze a védelem megfelelő ellátására nem látott garanciát a felkészülés hiányában.

Ezzel kapcsolatosan az ítéletábra tévesen hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság egy korábbi eseti döntésére, ugyanis a Bf.III.2592/1994/3. számú, rendbírságot kiszabó végzést helybenhagyó határozatban eltérő ténybeli és jogi helyzet alapozta meg a szankció alkalmazását. A határozatban megállapított tények szerint a néhány nappal korábban meghatalmazott védő a másodfokú tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg és helyettesítéséről sem gondoskodott.

Helytállóan hivatkozott az ítéletábra arra, hogy alapvető társadalmi és igazságszolgáltatási érdek a büntetőeljárások időszzerű, hatékony befejezése. A Kúria álláspontja szerint ugyanilyen jelentős érdek fűződik a védelemhez fűződő garanciális alapelvek messzemenő biztosításához, másrészt az időszzerűség a védő eljárása következtében sérelmet nem szenvedett, ugyanis a másodfokú bíróság – immár a perbeszédnek birtokában, vagyis nem a védőnek felróható okból – a nyilvános ülést határozathirdetésre elnapolta.

Bpkf.III.676/2015/2.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága eseti döntésében kifejtettek értelmében az előzetes letartóztatásról szóló döntés során a bíróságnak az olyan tény is meg kell vizsgálni, amely a közérdek fennállta mellett vagy ellen szól, illetőleg az ártatlanság vélelméhez való jogot erősíti, vagy azzal szemben áll. Amennyiben a közérdek valódi követelményének speciális jelei fennállnak – mint jelen esetben a nem jogerősen kiszabott kiemelkedő tartamú szabadságvesztés esetleges végrehajthatóságának biztosítása, valamint a vádlottak társadalomra való veszélyességének magas foka –, ez nagyobb súllyal esik latba, mint az egyezmény 5. cikkében lefektetett, az egyéni szabadság tiszteletben tartását előíró szabály. [Labita v. Italy (G.C.) no26772/1995.]

A vádlottak esetében az vizsgálendő, hogy az előzetes letartóztatás indokoltsága tényszerű alapon áll-e, amely ésszerűen alátámasztott-e, az abból vont következtetés okszerű-e, s ekként a kényszerintézkedés alkalmazása célszerű-e (EBH 2009.2025.).

A nem jogerős ítélettel az I. rendű és a II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés 14 és 11 évi tartama a vádlottak személyére nyilvánvalóan hatással van, erre való tekintettel a szökés, elrejtőzés veszélye nyilvánvalóan következik (BH 2009.8.; BH 2004.403.; BH 2006.144.). Az előzetes letartóztatásnak a nem jogerős elsőfokú ítélet meghozatalát követő, a Be. 327. §-ának (2) bekezdésére, azaz a kiszabott szabadságvesztés tartamára figyelemmel történő elrendelése vagy fenntartása az eljárási érdekeken túl a végrehajthatóságot is biztosító rendeltetéssel bír [Be. 596. § (1) bekezdés 1. mondat és (3) bekezdés.

Mindkét vádlott tekintetében továbbra is minden kétséget kizáróan fennáll, hogy szabadlábra helyezésük esetén újabb, szabadságvesztéssel büntetendő cselekményt követnének el. Mindkét vádlott büntetett előéletű, visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő. Mindketten vagyon elleni bűncselekmények miatt voltak büntetve, valamint jelenleg is több büntetőeljárás van velük szemben folyamatban szintén vagyon elleni cselekmények miatt.

Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította – a szükségesség és arányosság elvét is szem előtt tartva –, hogy – mindkét vádlott tekintetében – az előzetes letartóztatás alapjául szolgáló okok továbbra is fennállnak és úgy találta, hogy – a vádlottak előélete alapján megállapítható önkéntes jogkövetési hajlam hiánya folytán – egy esetleges enyhébb kényszerintézkedés elrendelésével nem érhetőek el az előzetes letartóztatás elrendelésével elérni kívánt célok.

Bpkf.I.677/2015/2.

Ugyan helytálló az a védői érvelés, hogy az előzetes letartóztatás feltételeinek vizsgálatánál konkrét, az adott ügyre vonatkozó tényeken alapulhat az a következtetés, hogy fennáll a szökés, elrejtőzés, vagy a bűnismétlés veszélye. Ezen releváns tényeket azonban az Ítéletábra felsorakoztatta.

Valamennyi vádlottat kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmények miatt ítélte az elsőfokú bíróság hosszú tartamú, végrehajtható szabadságvesztésre; a kiszabott szabadságvesztések tartamára figyelemmel pedig – az ügyben egyébként fellelhető más erre utaló körülmény figyelmen kívül

hagyása mellett is - fennáll valamennyi fellebbezéssel érintett vádlott szökésének, elrejtőzésének veszélye, azaz az előzetes letartóztatásnak a Be. 327. § (2) bekezdésében meghatározott oka.

Ezt nem befolyásolják az egészségügyi, családi körülmények sem. Az előzetes letartóztatás feltételeinek fennállása esetén ugyanis a bíróság annak fenntartásától – a vádlottak személyi körülményeire, vagy egyéb okokra hivatkozva – nem tekinthet el (BH 1996.578.).

Emellett az előzetes letartóztatás okainak meglétét, a kényszerintézkedés szükségességét a bíróság nem csak olyan körülményekre alapozhatja, amelyek teljes bizonyossággal megállapíthatóak; elégséges az is, ha a bíróság döntése olyan adatokon alapul, amelyek tényszerűsége egyéb indokkal alátámasztott, és ésszerű érvet szolgáltat arra a következtetésre, hogy a kényszerintézkedés alkalmazása a törvényi célok érdekében szükséges (BH 2012.285.I.).

Ezen körülmények vizsgálatánál az Ítéletábra helytállóan hivatkozott arra, hogy a terhelt büntetett előéletűek, és az elsőfokú bíróság a vádlottakat mint bünszervezetben elkövetőket ítélte el. Ezt meghaladóan az I. rendű terhelt a nem jogerős ítéletben elbírált cselekményét felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt valósította meg, és az I. rendű, II. rendű és VII. rendű vádlottakkal szemben további büntetőeljárás is van folyamatban. Erre figyelemmel velük kapcsolatban nem csak a szökés, elrejtőzés, hanem a bűnisméltés veszélyére történő hivatkozás is törvényes és megalapozott.

A VII. rendű vádlott védőjének azon hivatkozása, amely szerint a súlyosabb büntetési tétellel fenyegetett cselekmény nem alapozhatja meg a szökés, elrejtőzés veszélyét azért sem foghatott helyt, mert az előzetes letartóztatás fenntartásáról az ítéletábra nem a törvényi büntetési tételre tekintettel, hanem a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés tartamára tekintettel rendelkezett.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának általa felhívott álláspontja pedig azért nem irányadó az adott ügyben, mert az ítéletábra által megvizsgált konkrét tényeken alapult az a következtetés, hogy fennáll a szökés, elrejtőzés, illetőleg a bűnisméltés veszélye.

Nem találta indokoltnak a Kúria a X. rendű terhelt házi őrizet megszüntetését sem, miután a fellebbezésekben felhívott személyi körülmények sem teszik lehetővé, hogy a bíróság az előzetes letartóztatás okainak fennállta mellett az egyébként is enyhébb kényszerintézkedés meghosszabbításától eltekintsen.

Bpkf.III.824/2015/2.

A nem jogerősen 12 évi szabadságvesztésre ítélt, többszörös visszaeső, legális jövedelemmel nem rendelkező terhelt esetében az előzetes letartóztatás megszüntetése két év után sem indokolt.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága eseti döntésében kifejtettek értelmében az előzetes letartóztatásról szóló döntés során a bíróságnak az olyan tény is meg kell vizsgálni, amely a közérdek fennállta mellett vagy ellen szól, illetőleg az ártatlanság vélelméhez való jogot erősíti, vagy azzal szemben áll. Amennyiben a közérdek valódi követelményének speciális jelei fennállnak – mint jelen esetben a nem jogerősen kiszabott kiemelkedő tartamú szabadságvesztés esetleges végrehajthatóságának biztosítása, valamint a vádlott társadalomra való veszélyességének magas foka –, ez nagyobb súllyal esik latba, mint az Egyezmény 5. Cikkében lefektetett, az egyéni szabadság tiszteletben tartását előíró szabály. [Labita v. Italy (G.C.) no26772/1995.]

A vádlott esetében az vizsgálandó, hogy az előzetes letartóztatás indokoltsága tényszerű alapon áll-e, amely ésszerűen alátámasztott-e, az abból vont következtetés okszerű-e, s ekként a kényszerintézkedés alkalmazása célszerű-e (EBH 2009.2025.).

E körben az Ítéletábra végzésének indokolásában helyesen állapította meg, hogy a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamára tekintettel – melyhez képest az eddig előzetes letartóztatásban töltött, valóban nem csekély időtartam sem tekinthető előrehozott büntetésnek – a vádlott esetében továbbra is alappal kell következtetni a szökés, elrejtőzés veszélyére.

Ezt továbbmenően alátámasztja, hogy a vádlott munkahellyel, legális jövedelemmel nem rendelkezett, ugyanakkor előélete rendkívül kedvezőtlen. Helyesen mutatott rá az ítéletábra arra is, hogy a vádlott többszörös visszaeső mivoltát nem érinti, miszerint utoljára olyan, eredetileg végrehajtásában

felfüggesztett, majd utóbb végrehajtani rendelt büntetést töltött, melynek elévülését később maga a bíróság állapította meg különleges eljárásban. A korábbi Btk. 137. § 12.-14. pontjaira figyelemmel a visszaesés megállapítása során csak eleve végrehajtandóként kiszabott szabadságvesztés vehető figyelembe, így e büntetés korábban sem volt a többszörös visszaesés megállapításának alapja. Ezért tehát a Be. 327. § (2) bekezdésében rögzített előzetes letartóztatási okot megalapozottan állapította meg a Fővárosi Ítéltábla.

A terhelt többszörös és egyben különös visszaeső, de büntetettsége az azok megállapításához szükséges mértéket is jelentősen meghaladja, emellett másik büntetőeljárás is folyik vele szemben. A jelen ügyben elbírált cselekményeket - a nem jogerős ítélet szerint – négy hónappal utolsó szabadulása után követte el, és e tény a szabadulás időpontjának jogszerűségétől függetlenül megállapítható, és ugyancsak értékelhető az előzetes letartóztatás megszüntetése iránti indítvány elbírálása során. Mindezek a vádlott bizonytalan egzisztenciális körülményei mellett a bűnismétlés veszélyének megállapítására is kellő alapot nyújtanak. Továbbra is fennáll tehát a Be. 129. § (2) bekezdés d) pontjában szabályozott előzetes letartóztatási ok is.

Az I. rendű vádlott előzetes letartóztatása tehát nem szüntethető meg, és az azzal elérni kívánt célok – a vádlott önkéntes jogkövetési hajlamára utaló körülmények hiányában – enyhébb kényszerintézkedéssel sem valósíthatók meg.

Bkk.I.695/2015/2.

Alaptalan kizárási indítvány elutasítása, a kizárás megtagadása. Ha a bejelentett fellebbezések alapján a másodfokú bíróságnak a Be. 373. § (1) bekezdés II-IV. pontja alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezéséről kell határoznia, nyilvános ülés tartása szükségtelen, azt tanácsulésen kell elintézni § (1) bekezdés f) pont]. Ezzel akkor sem sérül a vádlottnak a nyilvános tárgyaláshoz és a védekezés szóban történő előadásához fűződő joga, ha maga is az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

A Járásbíróság a 2014. február 27. napján kihirdetett ítéletében az I. rendű vádlottat közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bek. c) pont], 4 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. §], csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bek., (4) bek. a) pont], folytatólagosan elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bek. (2) bek. bc) pont, (5) bek. b) pont], és felbujtóként elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bek. (4) bek. b) pont] miatt három év hat hónap szabadságvesztésre és három év közügyektől eltiltásra ítélte; megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, melyből a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra; valamint vele szemben 6.570.000 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el. A fellebbezések folytán az ügy másodfokon a Törvényszéken van folyamatban.

Az I. rendű vádlott az ügyben a Járásbíróság, a Törvényszék és az Ítéltábla büntető és „civilisztikai” bíráival szemben elfogultságra alapozott kizárási indítványt terjesztett elő, ami a törvényszékre 2015. február 12. napján érkezett. Indítványát a Törvényszéket illetően azzal indokolta, hogy fellebbezését többszöri, nyilvános ülés tartására irányuló kérelme ellenére a törvényszék tanácsulésen fogja elbírálni, mely ellentmond a strasbourgi emberi jogi bíróság „fegyverek egyenlősége jogával”, és emiatt az ügy tárgyilagos és részrehajlásmentes megítélése a Törvényszéktől nem várható el. A Járásbíróság bíráinak kizárására vonatkozó indítványa kapcsán arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nagyszámú törvénysértést követett el, míg az Ítéltábla valamennyi bírāja elleni elfogultsági kifogását nem indokolta.

A Törvényszék és az Ítéltábla valamennyi büntető ügyszakos bírója akként nyilatkozott, hogy nem érzi magát elfogultnak; ugyanakkor a Törvényszék polgári ügyszakos bírái többsége elfogultnak érezte magát.

A Legfőbb Ügyészség arra tett indítványt, hogy a Kúria a vádlott kizárás iránti kérelmét utasítsa el, mivel az abban hivatkozottak nem adnak alapot a magukat az elfogultlan, tárgyilagos eljárásra alkalmasnak tartó bírák kizárására.

Az I. rendű vádlott kizárási indítványa nem megalapozott.

A Be. 21. § (1) bekezdésének a)-d) pontjában, valamint (2)-(4) bekezdésében tételesen megjelölt — feltétlen - kizárási okokon túlmenően a Be. 21. § (1) bekezdés e) pontja értelmében bíróként nem járhat el az sem, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható. A Kúria kivételével az ügyben nem járhat el az a bíróság sem, amelynek elnökével, illetőleg elnökhelyettesével szemben a Be. 21. § (1) bekezdésének a)-c) pontjában meghatározott kizárási ok merült fel (Be. 22. §).

A bírói gyakorlat egyértelmű és következetes abban, hogy a bírák elfogultságának megállapítására csak konkrét, alapos okból kerülhet sor. A bíró kizárási lehetőségét az ügyhöz kötötten kell vizsgálni; a Be. 21. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kizárási iránti bejelentés alaposságát is valóságos tények alapján, esetleg kell tisztázni (BH 2012.147).

A vádlott azon kifogása, mely szerint a másodfokon eljáró tanács elnökének írásbeli értesítése szerint a törvényszék, mint másodfokú bíróság a fellebbezéseket tanácsulésen fogja elbírálni, és nyilvános ülés nem kérhető, nem értékelhető bírói elfogultságként az alábbiak miatt:

A Járásbíróság ítélete ellen mind az I. rendű vádlott, mind az ügyész annak hatályon kívül helyezése érdekében jelentett be fellebbezést, a vádlott az indokolás valótlan voltát, a tényállás megalapozatlanságát, valamint az elsőfokú bíróság téves jogértelmezését sérelmezve, a másodfokú bíróság mellett működő ügyész által fenntartott ügyészi fellebbezés pedig szintén a másodfokú eljárásban ki nem küszöbölhető megalapozatlanságra és az elsőfokú bíróságot terhelő indokolási kötelezettség megszegésére hivatkozott.

A Be. 360. § (1) bekezdés f) pontja szerint a másodfokú bíróság tanácsulésen határoz, ha az elsőfokú bíróság az ítéletét a 373. § (1) bekezdésének II-IV. pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A mindkét fellebbező fél által hivatkozott indokolási kötelezettség megszegése a Be. 373. § (1) bekezdésének III. a) pontja szerinti feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés; ekként a másodfokú bíróság az ügyet tanácsulésen is elintézheti.

Kétségtelen, hogy a tanács elnökének döntése alapján az ügyben a tanács eljárhatna nyilvános ülésen vagy akár tárgyaláson is. Azonban a Be. 373. §-a (1) bekezdésének II-IV. pontjaiban meghatározott eljárási szabálysértések az ítéletet felülbírálatra alkalmatlanná teszik; amennyiben a szabálysértés megállapítható, a másodfokú bíróságnak e körben nincs mérlegelési jogköre és csak az ítélet hatályon kívül helyezésére kerülhet sor. Ezért az ilyen tartalmú döntés meghozatala érdekében a nyilvános ülés tartása felesleges.

A fegyverek egyenlőségének elvével kapcsolatban a Kúria megjegyzi: a Be. 234. § (5) bekezdése értelmében a tanácsulésen a bíróság tagjai és a jegyzőkönyvvezető vesznek részt; a részvétel tehát az ügyész számára ugyanúgy nem megengedett, mint a fellebbező vádlott számára. Nincs tehát szó arról, hogy a tanácsulésen történő eljárással a törvény vagy a másodfokú bíróság valamelyik felet előnyben részesítené a másikkal szemben.

A vádlott vélhetően nem is a fegyveregyenlőség elvét, hanem az Alkotmánybíróság 20/2005. (V. 26.) AB határozatában részletesen elemzett és szintén az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikk 1. bekezdéséhez kapcsolódó „public hearing” elvére, vagyis a magyar jogban a nyilvános tárgyaláshoz való joghoz kapcsolódó azon rész-jogosultságra hivatkozik, miszerint a terheltnek joga van arra, hogy a védekezését, illetve álláspontját az ügyvel kapcsolatban szóban a bíróság tudomására hozza.

Akkor azonban, ha érdemi jogvitára nincs lehetőség, nincs értelme annak sem, hogy a terhelt a fenti jogosultságával éljen. Ez pedig nem mond ellent az emberi jogi egyezmény 6. cikk 1. bekezdéséhez kapcsolódó, az Emberi Jogok Európai Bírósága által e körben folytatott gyakorlatnak sem [az Alkotmánybíróság 20/2005. (V. 26.) AB határozata indokolásának III.2. pontja].

Az I. rendű vádlott a Törvényszékkel szemben bejelentett, a bírák elfogultságra alapozott kizárási indítványát kizárólag azzal indokolta, hogy a fellebbezéseket a törvényszék tanácsulésen fogja elbírálni, egyéb körülményt nem jelölt meg.

A 25/2013. (X. 4.) AB határozatának indokolásában az Alkotmánybíróság megállapította: „„az ügyek tárgyilagosa megítélése abban az esetben garantált, ha a bírák képesek kizárólag az ügy tényeit, a tények alapjául szolgáló bizonyítékokat, valamint a tények megítéléséhez szükséges jogszabályokat elszigetelten vizsgálni és értékelni. Minden olyan körülmény, amely ezeken kívül esik és egyúttal a felekhez, vagy magához az üggyhez kapcsolódik, azért sodorja veszélybe az adott ügy tárgyilagosa elbírálását, mert képes befolyásolni a bíró mérlegelési tevékenységét. Éppen ezért a pártatlan eljárás garanciájának sérelme egyfelől a konkrét ügy elintézését, annak kimenetelét egyik vagy másik fél hátrányára befolyásolja.””

Az Alkotmánybíróság határozatában foglalt, a pártatlan eljárás követelményét veszélyeztető körülmény a Törvényszék eljárása során egyébként sem volt megállapítható.

A Járásbíróság kizárása iránti indítvány indoka szerint az e bíróságon szolgálatot teljesítő, első fokon eljáró bíró eljárási szabálysértéseket követett el. Az esetleges eljárási – vagy akár az anyagi jogi – szabálysértések következménye azonban nem az eljáró bíró, vagy az ő szolgálati helyének – a teljes bíróságnak – a kizárása; a különböző törvénysértések orvoslásának módját az eljárási törvény részletesen rendezi. Emellett a Járásbíróság az I. rendű vádlott elleni eljárást már befejezte, ott jelenleg nincs folyamatban vele szemben eljárás, ezért e bíróság kizárása az ügyből – az ügy jelenlegi szakaszában – fel sem merülhet. Ezért nem tévedett a Törvényszék elnöke, amikor a Járásbíróság bírónak nyilatkozatát nem szerezte be és terjesztette fel.

Az Ítéletábla kizárása iránti indítványát a vádlott semmivel nem indokolta, ezért azzal a Kúria már csak azért sem foglalkozik, mert a jelen ügy kapcsán a Győri Ítéletábla a vádlottal szemben semmiféle eljárást nem folytat.

Ami pedig az érintett bíróságok „civilisztikai” ügyszakos bíráira vonatkozó kizárási indítványt illeti, mivel büntetőügyről van szó, az indítványnak ez a része értelmetlen; a polgári (gazdasági, közigazgatási, munkaügyi) ügyszakos bírák büntető ügyekben nem járnak el. A Törvényszék civilisztikai ügyszakban eljáró bírái nyilatkozatának beszerzése ekként felesleges volt.

Miután a kizárási iránti indítványban hivatkoztak nem alkalmasak arra, hogy kétségbe vonják az érintett bírák, illetve bíróságok eljárásának tárgyilagosságát, a Kúria a Be. 24/A. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel az alaptalan kizárási indítvány alapján a Járásbíróság, a Törvényszék és az Ítéletábla kizárását megtagadta.

Bkk.I.777/2015/2.

Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 35. cikk 1. bekezdése szerint az ügyet csak akkor lehet a bíróság elé terjeszteni, ha az összes hazai jogorvoslati lehetőséget már kimerítették a nemzetközi jog általánosan elismert szabályainak megfelelően, és pedig attól az időponttól számított hat hónapon belül, amikor a hazai végleges határozatot meghozták. Következésképpen e nemzetközi bírói fórum a magyar büntető joghatóság alá tartozó folyamatban lévő büntetőüggyel nem foglalkozhat.

Bfv.III.1.612/2014/8.

Ha az EJEB egy konkrét magatartás miatti büntetőjogi felelősség megállapítását találta egyezményesértőnek, a terhelt cselekményét az adott Btk. Különös Részi rendelkezésének figyelmen kívül hagyásával kell elbírálni, és a terheltet fel kell menteni.

A Be. 416. § (1) bekezdés g) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, feltéve, hogy a nemzetközi emberi jogi szerv joghatóságának Magyarország alávetette magát.

Jelen ügyben a Be. 416. § (1) bekezdés g) pontja szerinti felülvizsgálati ok alaki és tartalmi feltétele egyaránt adott (1993. évi XXXI. törvény, illetve 1998. évi XLII. törvény). Az emberi jogok és az

alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt (Egyezmény) kihirdető 1993. évi XXXI. törvény 3. §-ában foglaltak szerint megtörtént az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) illetékességének és joghatóságának elismerése. Az Egyezmény 46. Cikk 1. bekezdése szerint a szerződő felek vállalják, hogy magukra nézve kötelezőnek tekintik az EJEB végleges ítéletét minden ügyben, amelyben félként szerepelnek. Az EJEB 2014. szeptember 2-án kihirdetett ítélete az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (Egyezmény) 10. Cikkének megsértését megállapította. Az ítélet 2014. szeptember 23-án véglegessé vált.

Előrebocsátotta a Kúria, hogy önmagában az EJEB döntése nem képezi sem a büntetőjogi felelősségre vonás valamely anyagi jogi akadályát (korábbi Btk. III. Fejezet), sem pedig felmentés, illetve eljárás-megszüntetés valamely eljárásjogi jogcímét [Be. 6. § (3) bekezdés, Be. 331-332. §]. Az egyezményesértést megállapító EJEB döntés olyan jogi tény, ami a jogerős elítélés felülvizsgálatának törvényi oka.

Felülvizsgálatban a felülbírálat főszabályként a felülvizsgálati indítványhoz [Be. 423. § (4) bekezdés], a jogerős határozatban megállapított tényálláshoz [Be. 423. § (1) bekezdés] és a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályhoz [Be. 423. (2) bekezdés] kötött.

A Be. 423. § (3) bekezdése alapján viszont a 416. § (1) bekezdés g) pontjában meghatározott esetben a felülvizsgálati indítványt a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes jogszabály figyelmen kívül hagyásával, illetve a nemzetközi emberi jogi szerv döntésének alapulvételével kell elbírálni. Ennélfogva pedig a terheltek – irányadó tényállás szerinti – magatartása nem bűncselekmény, mert a tanúsításuk idején hatályos Btk. egyetlen – alkalmazható – Különös részi tényállását sem merítik ki. Ez egyben azt is jelenti, hogy az egyezményesértés kiküszöböléséhez nem szükséges az eljárás megismétlése.

Jelen ügyben a Be. 416. § (1) bekezdés g) pontja szerinti felülvizsgálati okhoz az vezetett, hogy az EJEB az Egyezményhez, a magyar bíróság pedig a vádbeli időszakban hatályos büntetőtörvényhez képest ítélte meg, illetve bírálta el a tényállás szerinti cselekményt.

A korábbi Btk. 269/B. § (1) bekezdése szerint (ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg) vétséget követ el, aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vörös csillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet terjeszt, nagy nyilvánosság előtt használ, közszemlére tesz.

Az 1993. május 21-e óta 2013. április 30-ig a fenti jogi tartalommal büntetendő bűncselekmény egyik, szóban levő elkövetési eszközét az EJEB az Egyezmény 10. Cikke vonatkozásában kettős jelentéstartalmúnak tekinti, a magyar büntetőtörvény viszont ilyen megkülönböztetést nem tesz.

Rámutat a Kúria arra, hogy ebből azonban értelemszerűen az is következik, hogy az EJEB álláspontja nem üresíti ki a vörös csillag szimbólumának használata vonatkozásában a korábbi Btk. 269/B. §-a szerinti törvényi tényállást. Nem jelenti, hogy az ötágú vörös csillag nagy nyilvánosság előtti használata (stb.) eleve nem esik büntetőjogi tilalom alá, csupán azt, hogy a törvényben eleve szabályozott esetkörök [korábbi Btk. 269/B. § (2)-(3) bekezdés] mellett további tényállásszerű magatartások is kívül eshetnek a büntetendőség körén.

Azonban éppen a többes jelentéstartalomra vonatkozó EJEB megítélés folytán nyilvánvaló, hogy létezhet olyan elkövetési magatartás, amikor a törvényi tényállás szerinti ezen elkövetési eszköz nagy nyilvánosság előtti használatának magyar törvény szerinti büntetendősége, illetve amiatt az elkövető felelősségre vonása nem jelent egyezményesértést. Ennek megfelelően a magyar bíróság is hozott olyan döntést, miszerint az adott jelkép használata – bár formálisan tényállásszerű cselekmény - az elkövető azonosulása hiányában (nevezetesen az adott szimbólumot elutasító magatartása folytán) nem valósított meg bűncselekményt (vö.: Legfelsőbb Bíróság Bfv.III.1.037/2006/5.).

Meg kell jegyezni azt is, hogy a korábban hatályos törvényi szabályozást az Alkotmánybíróság a 14/2000. (V. 12.) számú határozatában még alkotmányosnak minősítette, utóbb azonban – éppen az EJEB hivatkozott döntéseinek hatására is – a 4/2013. (II. 21.) AB számú határozat – megállapította a korábbi Btk. 269/B. §-ának alaptörvény-ellenességét, és 2013. április 30-i hatállyal megsemmisítette azt.

A korábbi Btk. e naptól hatályos, a 2013. évi XLVIII. törvény 1. § (1) bekezdésével beiktatott 269/B. §-a, illetve a 2013. július 1. napjától hatályos jelenlegi Btk. (a 2012. évi C. törvény) 335. §-a továbbra is büntetni rendeli – egyebek mellett – az ötágú vörös csillag terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére vételét, azonban csak akkor, ha arra a köznyugalom megzavarására alkalmas – különösen az önkényuralmi rendszerek áldozatainak emberi méltóságát vagy kegyeleti jogát sértő – módon kerül sor. Ezzel a törvényhozó éppen a büntetendő magatartásoknak az EJEB és Alkotmánybíróság által is kifogásolt túlságosan tág körét kívánta szűkíteni, az egyes jelentéstartalmak szétválasztását célozva. Ezért az új törvényi szabályozás alapján elbírált ügyekre már nem lehet az EJEB idevágó határozatait automatikusan – minden más szempont vizsgálata nélkül - irányadónak tekinteni.

Ekként a Kúria a Be. 427. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése alapján a megtámadott határozatot megváltoztatta és a terhelteket a Be. 6. § (3) bekezdésének a) pontja, és a Be. 331. § (1) bekezdése alapján felmentette az ellenük az önkényuralmi jelkép használatának vétsége miatt emelt vád alól.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem hoztak ilyen tárgyú határozatot.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.I.10.094/2014/7.

A felülvizsgálati eljárás kereteit csatlakozó felülvizsgálati kérelem hiányában a felülvizsgálati kérelem határozza meg. A rendeltetésellenes joggyakorlást az erre hivatkozó félnek bizonyítania kell. A kormánytisztviselők jogviszonyának indokolás nélküli felmentésének szabályozásával Magyarország nem az Unió jogát hajtotta végre.

Az Európai Unió Bírósága a C-332/13. számú ügyben meghozott végzésében megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel – összefoglalóan – a szóbanforgó ügyben, mivel a jogi helyzet nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe.

Az Európai Unió Bíróságának C-332/13. számú ügyben meghozott határozata alapján a kormánytisztviselők indokolás nélküli felmentésével kapcsolatos jogkérdés nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, mivel a Ktjv. megalkotásával Magyarország nem az Unió jogát hajtotta végre. Ezért az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy az Alapjogi Charta megsértését a másodfokú bíróság jogszabálysértően állapította meg [végzés 12., 13., az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. cikk (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont].

A 2009. évi VI. tv. 1. § (2) bekezdésébe ütközően jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy az alperes eljárása megsértette a Módosított Európai Szociális Charta 24. cikkét, mivel e cikk alkalmazására Magyarország nem vállalt kötelezettséget. Az alperes arra is helyesen hivatkozott, hogy a Szociális Charta nem része az uniós jognak, hanem nemzetközi egyezmény (2009. évi VI. tv.).

Az Európai Unió Bíróságának C-332/13. számú végzéséből következően – mivel a perbeli esetben nem az Unió jogának végrehajtása történik – a másodfokú bíróság tévesen érvelt arról, hogy a felperes felmentése azért is az uniós jogba ütközött, mert az Alapjogi Chartára és a Szociális Chartára a K.M.C. – Magyarország ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága is hivatkozott.

Helyesen érvelt az alperes a felülvizsgálati kérelmében arról, hogy a K.M.C.- Magyarország ügyben meghozott ítélet nem az Alapjogi Charta és a Szociális Charta, hanem az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésének megsértését állapította meg, ezért a másodfokú bíróság közbenső ítéletének jogi okfejtése téves (5. oldal 5. bekezdés).

A felperes felülvizsgálati kérelemmel, csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel a másodfokú bíróság közbenső ítéletének ezt a jogi érvelését nem támadta, nem sérelmezte, hogy a bíróság a fellebbezését

erre vonatkozóan nem bírálta el. Emiatt a Pp. 275. § (2) bekezdésben foglaltak alapján a Kúria nem bírálhatta el, hogy az alperes intézkedése (felmentés) az Egyezménybe ütközik-e.

Mfv.I.10.606/2014/4.

Nem jogellenes az indokolás nélküli felmentés, ha a Ktv. 17. § (1) bekezdését a jövőre nézve megsemmisítő Alkotmánybíróság határozat közzétételét megelőzően a jogszabályi rendelkezés hatálya alatt közlik.

A másodfokú bíróság ugyanis nem az Alkotmánybíróság hatáskörét vonta el, hanem azt indokolta meg, hogy miért nem látta szükségesnek az EJEE 6. cikk (1) bekezdésbe ütközésre tekintettel az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezését. Az ügyben irányadó 2011. évi CLI. törvény (új Abtv.) 32. § (2) bekezdésében meghatározott indítványozók köre (amelybe a bíró is tartozik) nem köteles általában a nemzetközi szerződéssel összefüggésben az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére. Erre a törvény értelmében akkor van lehetőség, ha az alkalmazandó jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközését észleli (feltételezi). Az adott esetben a törvényszék a szóban lévő jogszabály, az 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 17. § (1) bekezdés alkotmányellenességének megállapításáról, valamint az egyedi ügyekben bírók által kezdeményezett e jogszabály alkalmazási tilalma kérdésében hozott alkotmánybírósági határozatok alapján foglalt állást újabb alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésének indokolatlanságáról.

Az Alkotmánybíróság a 29/2011. (IV.7.) AB határozatával – a 35/2012. (VII.17.) AB határozat szerint az Alkotmány rendelkezéseit alapul véve, de az Alaptörvény által is szabályozottan - elbírálta a hatékony bírói jogvédelemhez való jog kérdését (tehát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének érvényesülését is) az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésének a fényében, és a Ktv. 17.§ (1) bekezdését több okból is alkotmányellenesnek találta, de megsemmisítéséről mégis „ex nunc” hatállyal döntött. Ezért az alkotmánybírósági határozat közzétételét megelőzően e jogszabályhelyre alapított intézkedések – a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott alkotmány-, illetve alaptörvény-ellenessége ellenére – a meghozatalkor hatályos jogszabályon alapultak.

Mfv.III.10.254/2015/2.; Mfv.III.10.255/2015/2.

A felperes a szolgálati járandósága szüneteltetése tárgyában indult ügyben az alkalmazott jogszabályok alaptörvény-ellenessége és nemzetközi szerződésbe ütközése miatt kérte a jogerős ítélet felülvizsgálatát. Az Alkotmánybíróság a Kúria által előterjesztett bírói kezdeményezést elutasította az EJEB az ellátás korlátozását nem ítélte Egyezmény-sértőnek.

A Kúria előtt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárás időtartama alatt az EJEB a szolgálati nyugdíjak átalakítását, a járandóság összegének a személyi jövedelemadó mértékével való csökkentését és az ellátásnak a jövedelemkorlát elérése miatti felfüggesztését kifogásoló indítványok alapján a Markovics v. Hungary, a Béres v. Hungary és az Augusztin v. Hungary (77575/11, 19828/13, 19829/13.) ügyekben határozatot hozott. Az EJEB a hátrányos megkülönböztetés tilalmával, az érintettek tulajdonjoga és hatékony jogorvoslathoz való joga sérelmével összefüggésben folytatott vizsgálatot, annak eredményeként úgy foglalt állást, hogy a juttatás csökkentése nem ésszerűtlen és nem aránytalan mértékű, az eltérő bánásmód pedig ésszerű arányossági kapcsolatban van a szabályozás által elérni kívánt céllal, így a tulajdonhoz való jog és a diszkrimináció-tilalom megsértését nem állapította meg.

A Kúria az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét a kezdeményezésében kifejtettekén túl nem észlelte, nemzetközi szerződésbe ütközésük megállapítására irányuló bírói kezdeményezést az EJEB döntésében foglaltakra figyelemmel nem terjesztett elő; a felperes olyan konkrét, az európai közösségi joghoz tartozó rendelkezést, amellyel az ügyében alkalmazott jogszabályok ellentétesek, nem jelölt meg. A fentiekből következően a 2011. évi CLXVII. törvény (Knymt.)11. § (1)-(2) bekezdései és 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 83/B. § (1)-(2) bekezdései alkalmazását a Kúria sem mellőzhette.

Pfv.IV.21.976/2014/9.

A peres eljárásban résztvevő jogi személy felek neve bár a konkrét ügyek intézése során szükségszerűen kezelt adat, azonban nem a bíróság tevékenységével összefüggésben keletkezik és nem a bíróság tevékenységére vonatkozó adat. Az Infotv. 5. § (4) bekezdése sem teszi lehetővé annak kiadását.

I. A Pp. 2. § (1) bekezdésében a bíróság feladataként határozza meg a feleknek a jogvita elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogának érvényesítését. Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (EJEE) 6. cikkének 1. bekezdése által is rögzített tisztességes eljárásról való jog lényegében azokat a garanciákat foglalja magában, amelyek rendeltetése, hogy a jogok bíróság, vagy más hatóság előtti érvényesítése olyan eljárásban történjen, amely a fél számára biztosítja a törvényes és elfogulatlan döntést. A tisztességes eljárásról való jog tartalmában azt a jogot garantálja a félnek, hogy e pozíciójában az őt megillető jogok gyakorlása során ne szenvedjen hátrányt.

A másodfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta, az alperes fellebbezési kérelmét kézbesítette a felperes részére, számára az iratok megismerhetőek voltak, a fegyverek egyenlősége biztosított volt, az eljárás nem volt tisztességtelen.

A Pp. 3. § (2) bekezdésében előírt kérelemhez kötöttség elve azt jelenti, hogy a bíróság nem dönthet a perben olyan kérdésben, amelyre vonatkozóan a felek nem terjesztettek elő kereseti kérelmet, illetve ellenkérelmet. A bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyításra szoruló tényekről, valamint a bizonyítási teherről, a bizonyítás sikertelenségének következményeiről köteles a feleket előzetesen tájékoztatni. A Pp. 3. § (6) bekezdése értelmében a bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra - törvényben előírt időn belül – nyilatkozhassanak.

E rendelkezésekkel összefüggésben a felperes felülvizsgálati kérelmében azt kifogásolta, hogy a jogerős ítélet indokolásában szereplő hivatkozások olyan elemeket tartalmaznak, amelyek nem szerepeltek a felek előadásában, így nem állt módjában reflektálni a mérlegelésbe bevont állításokra, ezzel pedig sérült az eljárás kontradiktórius jellege, a felperes rendelkezési joga, valamint a tisztességes eljárásról való alkotmányos jog.

A felperes által előterjesztett kereset alapján az eljáró bíróságoknak abban a kérdésben kellett állást foglalniuk, hogy a kiadni kért adatok közérdekű adatnak minősülnek-e és ekként azok kiadására kötelezhető-e az alperes. Az alperes védekezése szerint a megismerni kívánt adatok nem tekinthetők közérdekű adatnak, ezért a kereset elutasítását kérte. Az, hogy a konkrét adatok közérdekű adatok vagy sem, jogi megítélés, minősítés kérdése. Amikor a másodfokú bíróság döntésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem közérdekű adatokról van szó, olyan jogkérdésben foglalt állást, amelyről ítéletének indokolásában számot adott, felsorolva azokat a jogi indokokat, amelyekre tekintettel meghozta döntését. Ezzel nem sértette meg a kereseti kérelemhez kötöttség elvét, a felperes rendelkezési jogát, és nem terjeszkedett túl a kereseten sem. Eljárása nem sérti sem a kontradiktórius jellegét, sem a tisztességes eljárásról való jogot.

II. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése értelmében mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Az Alaptörvény e rendelkezésében deklarált információs jogokat az Infotv. tölti meg tartalommal.

A bíróság a peres eljárással kapcsolatban kezeli az abban félként résztvevő jogi személy nevét. Azonban egyértelmű tény, hogy a jogi személyek neve az eljárástól függetlenül létező adat, az nem a közfeladat ellátása során keletkezik, hanem már korábban létező adat. Így ennek alapján az Infotv. rendelkezése szerint ezek az adatok nem minősíthetők közérdekű adatnak.

Az is megállapítható, hogy ezek az adatok - az Infotv. 3. § 5. pontjában meghatározott fogalom Alaptörvény 28 cikkének megfelelő értelmezésével - nem tekinthetők az alperes igazságszolgáltatási tevékenységére vonatkozó adatnak sem. A konkrét ügyek intézése során szükségszerűen kezelt adatok nem az alperes ítélezési tevékenységére vonatkozó ügyforgalmi, ügyelosztási, szervezeti stb. adatok.

A közérdekű adatok kiadásának kötelezettségét az Infotv. 1. §-ában meghatározott cél, a közügyek átláthatóságához fűződő közérdek alapozza meg. Jelen esetben azonban ilyen közérdek nem áll fenn. Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette: az információs szabadság, a közhatalom gyakorlásának nyilvánossága, a közhatalmi tevékenység átláthatósága, demokratikus működésének, a közpénzek kezelésének ellenőrizhetősége a jogállami államberendezkedés garanciája (32/1992.(V.29.) és 34/1994.(VI.24.) AB határozat). Az Alkotmánybíróság 21/2013.(VII.19.) AB határozatában hangsúlyozta, hogy a közérdekű adatként való minősítés célja az átláthatóság és a közélet tisztasága elvének biztosítása, de ez az elv valamennyi, a közfeladatok ellátásával összefüggő közérdekű adat kezelése szempontjából is irányadó. A perekben félként résztvevő jogi személyek nevének megismerését nem indokolja közérdek, az nem szolgálja az alperes működésének átláthatóságát. Sem az a körülmény, hogy egy jogi személy keresetet nyújt be a bíróságnál igénye érvényesítése végett, sem az, hogy a jogi személy akaratán kívül alperesi pozícióba kerül a perben, nem eredményezi azt, hogy ezáltal nevük közérdekű adatnak minősül, ezért az erre irányuló közérdekű adatigénylés alaptalan.

A peres fél által a bíróság számára megismerhetővé tett adata, köztük a neve, nem válik bárki által megismerhető közérdekű adattá. A konkrét ügyekben kezelt adatok megismerhetőségét az eljárási szabályok, így a Pp. 119. §-a szabályozza. Az iratbetekintés csak e rendelkezésben meghatározott személyek számára biztosított, és az ítéletek is csak anonimizált formában válnak bárki számára megismerhetővé. Az a körülmény, hogy a bíróság tárgyalási jegyzékén közzéteszi a jogi személyek nevét, illetve hogy azok a nyilvános tárgyaláson megismerhetőek, nem teszi ezeket az adatokat közérdekű adattá, mivel a törvényben meghatározott definíciónak nem felelnek meg. A bírósági tárgyalás nyilvánosságának elve a tisztességes eljáráshoz való jog biztosításához, míg a közérdekű adatok nyilvánossága a fentieknek megfelelően a közfeladatot ellátó szerv működésének átláthatóságához kapcsolódik. Ebből következően az adatok megismerhetőségének eltérő indoka, célja van, ezért a felperes ezzel kapcsolatos érvelése nem alapozza meg a perbeli adatok kiadását.

A fentiek alapján a konkrét ügyekben kezelt jogi személyek neve nem közérdekű adat, ezért ezen adatok kiadása az Infotv. alapján nem követelhető.

Erre tekintettel a felperes megalapozatlanul hivatkozott az Infotv. rendelkezéseinek és az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésének megsértésére. Az EJEE 10. Cikkével kapcsolatban megjelölt TASZ v. Magyarország ügyben hozott döntés eltérő tényállás mellett született, ezért az jelen jogvita eldöntésénél nem irányadó.

Pfv.VI.20.597/2015/4.

A felperes az adott időszakban alkalmazott általános szerződési feltételek nem feleltek meg a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. §-ának (1) bekezdése szerinti feltételeknek, mert a felperes nem tudta megdönteni a tisztességtelen szerződés törvényi vélelmét.

I. A az Európai Unió Alapjogi Chartájában (továbbiakban: Charta) megjelölt alapvető jogokat ebben az eljárásban is tiszteletben kell tartani. Nem sérült azonban a felperes tulajdonhoz való joga, gazdasági érdeke, mert nem következik tulajdonelvonás abból eredően, hogy nincsen módja a tisztességtelen feltételek alapján az egyoldalú kamat-, költség- vagy díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötések alkalmazására. Az uniós és a magyar jog alapján ezek a kikötések egyaránt semmiek, azaz a fogyasztó számára nem jelenthetnek kötelezettséget és így abból a felperes számára sem keletkezhetnek jogosultságok. Az olyan jogok megszerzése és gyakorlása, ami a felet a nemzeti jog alapján sosem illette meg, az adott alapjogot a Chartával azonosan szabályozó Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (Egyezmény) alapján sem követelhető [Marckx v. Belgium, A31 (1979) X. v. Német Szövetségi Köztársaság, App. No.8410/78 (1979) S. v. Egyesült Királyság, App. No.11716/85 (1986)].

II. A tisztességes eljáráshoz és a hatékony jogorvoslathoz fűződő jog tekintetében az Alkotmánybíróság már vizsgálta az indítványokat és arra a következtetésre jutott, hogy a Törvényben meghatározott keresetindítási határidő nem ütközik az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésébe. A bizonyítás lényege banki okiratokon alapul, bár nem kizárt tanú és szakértő meghallgatásának az igénye sem. A Törvény mindennek a lehetőségét biztosítja, de biztosítja azt is, hogy a felek az eljárásban az álláspontjukat megfelelően előadhassák. (34/2014. (XI.14.) AB határozat indokolás [162] és [170])

Pfv.V.20.626/2015/5.; Pfv.VI.20.596/2015/5.

Általános szerződési feltételekhez kapcsolódó törvényi vélelem megdöntése iránti kereset elbírálásának szempontjai.

A Charta 47. cikke a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogról rendelkezik. Az e cikkhez fűzött magyarázatok szerint a cikk az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 13. cikkén, illetve 6. cikk (1) bekezdésén alapul, amit az EU Bíróság joggyakorlata is megerősít (C-93/12. sz. ET Agrokonsulting ügy, 59. pont és az ott hivatkozott joggyakorlat). A Charta által biztosított jogvédelem több szempontból kiterjedtebb, mint az európai egyezmény által nyújtott védelem, a jelen ügyben alkalmazandó „hatékony jogorvoslat” és „tisztességes eljárás” alapelvei szempontjából viszont az alapelv tartalma és terjedelme a két szabályozásban megegyezik.

Az 34/2014 (XI.14.) AB határozat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény rendelkezéseivel összefüggésben is részletesen vizsgálta a felperesi előadással azonos tárgyú indítványokat. Az AB határozat megállapította, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény rendelkezései alapján a feleknek érdemi és valós lehetőségük volt megfelelő hatékonysággal előadni az ügyeket, illetve a bíróságoknak lehetőségük volt az eléjük vitt tény- és jogkérdések érdemi vizsgálatára. E körben megállapította azt is, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvényben foglalt határidők a tisztességes eljáráshoz való jog szempontjából nem aggályosak, illetve hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény rendelkezései nem sértik a fegyverek egyenlőségének követelményét.

Pfv.VI.20.619/2015/4.

A referencia kamatváltozáshoz kötött lízingdíj változásra vonatkozó szerződési kikötés nem minősül tisztességesnek, ha a referenciakamatot a felperes saját maga vagy a cégcsoportjának tagja által meghatározott kamatlábként írja elő a kikötésben.

I. A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz fűződő jog az Egyezmény 13. cikkén, illetve 6. cikkének (1) bekezdésén alapul. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikke által biztosított jogvédelem több szempontból kiterjesztettebb, mint az Egyezmény által nyújtott védelem, a jelen ügyben alkalmazandó hatékony jogorvoslat és tisztességes eljárás szempontjából viszont az alapelv tartalma és terjedelme a két szabályozásban megegyezik. Az Alkotmánybíróság az Egyezmény rendelkezéseivel összefüggésben is részletesen vizsgálta a felperesi előadással azonos tárgyú indítványokat. Megállapította, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvényben meghatározott keresetindítási határidő nem ütközik az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésébe és az AB határozat szerint a 2014. évi XXXVIII. törvény (Tv.) nem zárja ki, hogy a felek az eljárásban az álláspontjukat előadják, nem sérti továbbá a fegyver-egyenlőség elvét sem.

II. A felperes a tulajdonhoz való jog sérelmére is hivatkozott. Az Egyezményben és a Chartában ebben a körben biztosított jog tartalma és terjedelme lényegében azonosnak tekinthető.

Az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének a tulajdon védelméről szóló 1. cikkének első fordulata a következőképpen rendelkezik: „Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tisztelgetben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.”

Mivel az Egyezmény az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) joggyakorlata

alapján autonóm módon határozza meg a javak és a tulajdon fogalmát, a Kúriának – függetlenül attól, hogy ez az igény a magyar jog alapján hogyan minősül – vizsgálnia kell, hogy történt-e az Egyezmény értelmében tulajdontól való „megfosztás”.

Az EJEB gyakorlata a vagyon fogalmát kiterjesztően értelmezi és számos gazdasági érdeket minősít a tulajdonnal azonos védelem alá esőnek. Az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke azonban csak olyan jogok védelmét biztosítja, amelyekkel a fél a nemzeti jog alapján rendelkezik vagy valaha rendelkezett, vagyis amelyek esetében fogalmilag felmerülhet a „megfosztás” kérdése. Olyan jogok megszerzése és gyakorlása, ami a felet a nemzeti jog alapján sohasem illette meg, az Egyezmény alapján nem követelhető [Marckx v. Belgium, A31 (1979); X v. Német Szövetségi Köztársaság, App. No. 8410/78 (1979); S. v. Egyesült Királyság, App. No. 11716/85 (1986)].

Jelen esetben a felperes olyan gazdasági érdeke sérelmét tekinti tulajdonelvonásnak, amely kizárólag tisztességtelen egyoldalú díjmelést lehetővé tevő szerződéses kikötésen alapul. Az uniós és magyar jog alapján ezek a kikötések semmisek, vagyis a fogyasztó számára nem jelenthetnek kötelezettséget, a pénzügyi intézet számára pedig értelemszerűen nem keletkeztethetnek jogosultságot.

Pfv.V.20.627/2015/5.; Pfv.VI.20.589/2015/6.

Általános szerződési feltételekhez kapcsolódó törvényi vélelem megdöntése iránti kereset elbírálásának szempontjai.

A 34/2014. (XI.14.) AB határozatban (a továbbiakban: AB határozat1) az Alkotmánybíróság megállapította, hogy 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) sem a tisztességtelenség tartalma, sem annak jogkövetkezményei tekintetében nem tartalmaz visszaható hatályú jogalkotást (Indokolás, [71-114]). Az AB határozat1 a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) célkitűzéseiből levezethetőnek tartja azt az értelmezést, hogy a tömegesen felmerülő tisztességtelen szerződési feltételek esetén a tagállam jogalkotás útján is beavatkozhat és az eljárási szabályokat oly módon alakíthatja ki, hogy a fogyasztók helyett és érdekében lépjen fel, illetve érvényesítsen igényt (Indokolás, [131]).

Az Alkotmánybíróság részletesen vizsgálta és érdemben elbírált a Törvény egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló kezdeményezéseket. Az AB határozat1 megállapította, hogy a Törvény rendelkezései alapján a feleknek érdemi és valós lehetőségük volt megfelelő hatékonysággal előadni az ügyeket (Indokolás, [172]), illetve a bíróságoknak lehetőségük volt az eléjük vitt tény- és jogkérdések érdemi vizsgálatára (Indokolás, [173]). E körben megállapította azt is, hogy a Törvényben foglalt határidők a tisztességes eljáráshoz való jog szempontjából nem aggályosak (Indokolás, [145]-[174]), illetve a Törvény rendelkezései nem sértik a fegyverek egyenlőségének követelményét (Indokolás, [175]-[180]).

Közigazgatási ügyszak

Az adott időszakban nem hoztak ilyen tárgyú határozatot.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda
Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József
Szerkesztőbizottság: Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztoivits András, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin
Munkatárs: Dr. Kiss Nikolett Zsuzsanna, Dr. Tancsik Annamária
Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.